

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 03067

A SHTERN IN FELD

Arie Shamri

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אריה שמרי / א שמערן אין פעלד

CANADIAN ZIONIST FEDERATION
LIBRARY

1941

אריה שמרי

א שטערן אין פעלד

לידער און פאָעמעס

צאלדענע
קײט

תל-אביב, 1957

אריה שמרי / א שטערן אין פעלד
פארלאג די גאלדענע קייט, תל־אביב
שער־בלאט פון יחזקאל קמחי

ARYEH SHAMRI
A STAR IN THE FIELD
POEMS

נדפס בישראל
כל הזכויות למחבר
Printed in ISRAEL, 1957

געדרוקט אין קאאפ. דרוקעריי „אחדות“, תל־אביב

א מושל ביים ים

א מושל ביים ים

א

נימ גאלד מיין געפינס
אט דא אויף דעם זאמדיקן ברעג,
נאר א שערבל א דינס
מיט אוצרות פון נעכטיקע טעג.

א מושלביין נאר,
דערטראגן פון כוואליע און ווינט,
און ווער ווייס וויפל יאר
עס ניגונען דארטן אצינד?

ניגונים פון זיידעס,
איך הער זיי אין מושלם געברום.
דער ים איז אן עדות
און ס'איז אויך מיין עדות די זון —

אז געפינקלט פון זאמד
האט דער מושל צו מיר,
ווייל דער ים האט געימט
מיט ווייטע ניגונים אין מיר.

ב

ניגונים אין מושל
זיך ציען מאנגעמיש צו מיר.
געשפאנט אלע חושים
און איך הער א טרער אין געפרייר.

די פעדערלעך-שנייען
פון מאמישן ווייסן אמאל —
אין טיגל פון ווייען
זיי ווערן אצינדער קרישמאל.

ניגונים, ניגונים,
אין ברוקלאנג פון העכסטן אקארד.
א ברומען, פארשטומען
פון מאמע, דאס אור-ערשמע ווארט.

א רים ביז די דנאען,
א ווונדיקער פויגל אויף ראנד.
דאס שווינגן ווערט וואיען,
עס פנייערט דער מושל אין זאמד.

א בליץ אין דעם מושל, —
צוויי ברעגן פארשלייפט מיט איין פלאם.
א שוועב גיט א בושל
און צינדט מיט די פליגל דעם ים.

ג

דו קליינער מושל, האָסטו געוואַרט אויף מיר?
איך ווייס אז ניט.
ס'געהער אין מיניע טריט
האַט מיך אָפגעשטעלט
פאַר דיר, מושל-וועלט,
און פון אַלין וואָס האָסטו אין זיך באַהאַלטן,
אַלע שטורעמדיקע רוישן,
אַלע תפילהדיקע לוישן —
האַבן אויפגעשווימט געשמאַלטן
מיט פאַנאַראַמעס ים.

דו שערבל-פיצל,
ווי האָסטו גענומען אזוי פיל בליצן
אין דיין מויערקעפל-אויער,
צו רוישן-לוישן דעם שטאַרקסטן מוט
און שאַרפסטן טרויער
פון דער מיסטעריע ים?

ווער ווייס ווי לאַנג דיין דויער? —
פון ווען דו ליגסט אזוי, אַ מויערקעפל-אויער,
אינגעהערט צו דער מוזיק פון ים.

אַ הייך, אַ ברייט, אַ טיף,
גרונטן, האַריזאָנטן.
און צווישן שיפן — אפשר אויך די שיף
פון מיניע זיידעס האָסטו געהערט,
ווען זי האַט געדאוונט צו אַט דער ערד?

א לויב דעם טאג,
וואס דיך געפינען האט מיר באשערמ
און מיין פוס אויף ברעג ביי דיר געשמעלט.
דו קליינער מושל,
דו יאדערל פון ים,
דו תמצית פון א טרערנדיקער וועלט.

אויף די גאסן פון טיף-דעמערונג שטייט מיין וויג,
און פון וועלכע שיינקייטן זאל איך דערציילן?
די האנט פון אומעט האט מיך שאטנדיק געוויגט,
און פון וואנען זאל איך ראזשינקעס צעטיילן?

פרעג דעם וואנדערער וואס קען די ווינטסמע וועגן,
פרעג די פאזע וואס וויינט אין ים פארלוירן, —
ניט מיט מאנדלען האט מיין מזל מיך בארעגנט
צום געבוירן.

אוי, ראזשינקעס און מאנדלען — פון וועלכע ביימער?
אוי, האניקן און מילכן — פון וואנען און פאר וועמען?
פרעג בני ווארצלען אין דעם הארטן קלעם פון שטיינער,
און די טרער — לאז גליען הינטער ברעמען...

א

דו איינע, דו ערשטע,
באטעמערין פון מינע ליפן,
פארזייערין פון מינע ערשטע רייד, —
צו דיר טראג איך אין שטומעניש א חוב,
נאָר ווי צוריק פארקניפן
וואָס צעריסן און צעשיידט,
וואָס זאָגן דיר אַצינד ?

פארשפעטיקט האָט דיין קינד.
ווען דו האָסט נאָך געזאָפטיקט און געזעטיקט
מיט דינע גוטסן די געטרייע —
האָט מיך פון דיר פארהוילן
א ווינקעלע מיט שפילערניען,
מיט בערעלעך, מיט ציגעלעך בין איך איינגעשלאָפן,
ביז איך בין אויפגעוואַקסן
און ווי אַ הירש אַנטלאָפן.

און ווידער — אין אַ ווינקעלע פון שפילערניען...
איך שעם זיך מיט די פאַטשערקעס פון סטראָפן.
דו שמייסט פאַר מיר אין פּינערדיקע פּערל — —

מיין האַרץ וויל אַנטלויפן,
מיין הויט איז אַפן.

ב

דאָ, אין סאָדס געדיכטעניש,
אין אַט דער שאַטנדיקער ליכטעניש
ווי זון ווערט סוד —
דימיונט אויס דיין זון אַ טראַט
פון גענענונג,
דאָס שטאַרבן פון טויט,
דעם זיג פון ליבשאַפט.

איך חלום פון דיין קומען, —
שאַרף פון סאַמעט,
ציטערן פון אַרעמס
אין דער געפּלעכטעניש פון צווייגן,
און ראַז פון עפל אויף דיניע קינען.

אין סאָד ווערט שטיל,
און איך — אין גאַנצן אוי ער צו דיין טראַט,
באַלד קומט די רגע פון גרויסן שטומען גנאָד
ווען אַלע ווערטער, ווי בלעטער פאַרזאַריקע,
ווייט צעוואַרפן וועלן ליגן,
און גאַר דיין ווייסער קנאַספּ,
דער טויט-ווייטער, חלום-וואַריקער —
אַט דאָ אין סאָד וועט אייגענען און היגן,
די ליבשאַפט וועט דעמאָלט זיגן,
שטיל פון שטילער וועל איך רופן: מאַמע,
און ווי אַ געשלאָגענער פון וויינט
וועל איך שטיין פאַר דיר שעמעוודיק געבויגן:
— פאַרגיב דיין קינד,
דיין טרער האָב איך ניט געפונען אין קיינעמס אויגן.

*

אַט איז מיין לידערבאָנד,
זילבן, ווערטער — ניט דעררעדט, —
דער שאַטנוועג פון ווייטן לאַנד,
די יתום-טריט פון קינד-פּאַעט.

מיין אָנהייב וואָס? אויף ווייט געוואַנט
אַ נפּשל אין הינערפלעט.
מיין וועלטרוים — צווישן וויג און וואַנט,
מיין חלומען — אַ טראַפּן זעט.

און שפּעטער — טריט אין שניי וואָס פּלאַמט,
דער הונגער גליט און מאַמע גלעט.
און איידער-וואָס — מיט שמאַק אין האַנט
ווייט-ווייט צו די מרחקים העט.

צו האַריוואַנטן אומבאַקאַנט,
פון שמעטלס ש אַ צום רויש פון שמעט.
און ים, און ווינט, און זומפ, און זאָמד,
און ווידער נאָך — מען וועט, מען וועט...

— אויב וועלט איז שלעכט — בענטש אַ לאַנד,
מיט ליכט פון זון די ווונד באַגלעט, —
צו בוים אין בלי — שמרעק די האַנט,
און קוש זיין האַליץ — דיין אַרון-ברעט...

מ'וועט ווידער זיין אויף ווייניג געוואָנענ, די זון וועט רוען אויף מיין בעט. פון טיפן בליק אין בלאַען ראַנד וועט ליכטיק זיין, כאַטש שפעט, כאַטש שפעט.

אַט איז מיין לידערבאָנד, און ווידער האָב איך ניט דעררעדט. צוויי מאָוולען מיט אַ טרער ביינאָנד — פאַרגיב דאָס שמאַמלען פון פאַעט.

דיין פנים

וואס ווילסטו פון דעם שפיגל?
צי האסטו זיך פארשמאנען?
איך וועל דיר דערמאנען
אין וויגל-ניגון-צימער
און אין זונען-שפלימער
אין די טרערן פון מיין מאמען,
כ'האב א גאנץ לעבן זי געזוכט,
בני יעדן ווינט געפרעגט: און?
און זי ביסטו.

וואס ווארטסטו נאך פון שפיגל?
וואס זוכסטו אין זיין קאלטן גלאז?
צו-הארט דאס גלאז געשליפן,
ס'וועט סי-ווי ניט ווייזן גאנץ.

צי קענסטו מיך?
צי האסטו זיך אליין באנומען?
קום מיט מיר צו קומען
צו מיין ערשטן שיר-השירים-בליק, —
דו בליצסט אויף אין מיר ווי פורפור פון מוזיק.
צי געדענקסטו נאך? דערצייל מיר דו — —
זי — ביסטו.

דו ביסט זי און זי, ביסט זיי,
דיין פנים — פנימט צוויי,
מיין מאמע און מיין ערשטע ליבשאפט.

ווי קאלט און פלאך דער שפיגל!
אָט ווי דו שטייסט פאַר אים —
פלאַמט אויף אַרום אַן עיגול,
און צוויי בעטן דיך:
זייער טוימע שיינקייט טראַגן — —

בלויבט מיין מויל פאַרויגלט,
און נאָר דיין פנים קאָן עס זאָגן.

אין טאָג פֿון מיין געבוירן

א

יאָרן — צוגערויבמע טויכן,
און אין טויכנשלאַק איז אָונט.

דריבנע שמערנדלעך
ווי פעדערלעך פֿאַרבלומיקט,
פֿאַלן, פֿאַלן,
און ווי וועל איך זיי באַהעפטן?

האַלב-לבנה זיך פֿאַרמעסערט
צווישן מיניע אויגן
און שינדט, און פֿיצלט
מיניע וואַרקענדיקע נעכטנס.

דאָס וואַרט: אומעט
איז איצט אמת,
איבעריק דער וויין
און די געשאַנקען.

ניט צווינגט מיך צו אַ שמיכל,
צום פֿאַלשן העפלעכן באַדאַנקען.

ווי זענען מיניע נאַענטסטע?
לאַזט נורעווען די גרויליקע געדאַנקען.

ב

די טיר איז אפן
און טאטע-מאמע וועלן ניט קומען.

זיי, וואס האבן מיך ארויסגעפירט
מיט רחמימדיקן ציטער,
ווי א לעמעלע א פרומען
צו געפיטער, —
ווי זענען זיי?

אזוי דער גורל! —
אליין-אליינען,
קנעטן בלומ אין מולטער פון דעם הארץ
און זיך שעמען צו וויינען.
כ'וואלט אויפגעריסן מיניע אויגן
און זאל שלאקסעווען דער צער און האגלען.
זאל ער אנפילן מיניע יארנס פינערדיקע לאגלען.

ברידער

א. זאגט, ברידער

ווי ברענגען די העלקייט פון זונליכט
צום מילשטיין פאר ווייקער זאנג?
ווי היטן אין אונטיק וונדליכט
דעם גאלדענעם פונק פון געזאנג?

ווי זינגען דאס ליד פון דערוואכן
ווען עס ברומט דער קוואל פון געוויין?
זאגט, גרייז-גראַע ברידער אויף שליאַכן:
ווי היטן דעם פונק אין פאַרגיין?

ב. פארשעמטע פאָנען

אויף די פלעצער פון אויפשטאנד,
ווי פאָנען האָבן געזעגלט —
פאָרגלייזט דער מאָג
זיינע טרערנדיקע אויגן
און גייט אַוועק געבויגן.

ווינדן איבער ווינדן,
די האַריזאָנטן אָנגעצונדן
און האַרץ פאַרלעשמ זיך.

ווי זענט איר, יומטוב-פאָנען?
שאַ-שמיל,
אַ קרעמער מעסט די גראַע רעשמלעך,
און אַלץ דינט צום האַרטן געץ
וואָס שווייגט און שטיקט.

אַזוי שמיל!
און נאָר דעם תּלינס פעדער
קריצט איר מויזיקע מוזיק.

אַזאַ גליווער — נאָכן הענגען און פאַרשמייען!
אַ גיפּסענע לבנה דעקט צו די ערד,
און איך שטרענג אָן מיין אויער
צו הערן דעם קאַפּויער,
אַז אַ מענטש זאָל כאַטש זיין האַרץ אויסוויינען.

ג. מיר, פון אלטן שבט

ווי יענער פאפונגי,
וואס איז פארבליבן איין-צליין
נאך אן אלטן שבט א פארלענדטן,
אין קלעם פון אורוואלד,
אויף א בערגל פון סקעלעטן,
און געזונגען, און געזונגען
דעם לעצטן שפרוך פון שבט,
פון פארגעסעניש צו רעטן —
אזוי מיר, יידישע פאעטן.

אין קלעם פון אורוואלד,
מיט פארקוילטע שנאבלען
און אפגעזענגטע פליגל —
אבל'ען מיר און אבל'ען
אונדזער יאמערדיקן ניגון,
אויף די בערגער פון סקעלעטן,
אונטער גרויליקע געשפעטן,
מיר — פון אלטן שבט,
יידישע פאעטן.

אויך אין אונטערמעניקייט —
אונדזער תהילמדיקע קעניגקייט.
מיר היטן די בלאַע קרוין
פון אונדזער זינגענדיקן הויכשטאַנד,
כאַמט דער גורל פּרעסט זיין צוים
און קאַוועט אונדז צום יאַכשטאַנג.

אין אונדזער וואַלד ווערט שיטערער,
די סאַקן ווערן ביטערער,
און דאָך — זון איז זון
צו גרייסן און צו רימען,
און יעדן מאָג — זיין ליכט,
און יעדן מאָג זיין הימען.

די גראַע לעבעניש
אין חלום-שוועבעניש
זוכט אויס איר תיקון.

און די סטרונעס פון דוידס פידל
דעם גאַנצן רוים פאַרציען
מיט רעגן-בויגנדיקע בריקן.

געבויגענע זאנגען

אזוי טוט די שאַלערין בײַ חופות :
זי צינדט אָן דעם בעז און צערעגנט אים אויף קעפּ,
די שמערן-בינען פּלעזן אָן, און שיכור-זים
הייבט אויף דער פּרילינג זײַנע אויפגעבלוימע טרעפּ,
וואו די פּרינצעסין גייט צום אויסגעטרוימטן ריז.

אזוי טוט די צויבערין, די הייבאַם :
זי מישט די קרײַמעכצער פּון קראַפּעווע און רוז
און טריפט בלוט אין ווייַן בײַ די בראַכשטולן פּון גליק.
אַ זויגלינג לאַכט פּון שוים, נאָר וואַלקנס אויפן הויז — —
די פּרינצעסין גייט שוין פּון די בלאַע טרעפּ — צוריק.

אזוי טוט די קברנטע די אַלמע :
זי שפּרייט אַש אין ווינט און באַווינטערט מידע קעפּ,
און וויי! דער ריז — קום זע — אַ קאַרליק גראַ באַפּאַרבט,
די פּרינצעסין ציטערט, נאַכט פּאַכעט שוואַרצן קרעפּ,
און דער גזר פּון געזעגענונג קלינגט דומפיק-האַרבּ.

אזוי טוט אַלץ די מײַסמערשע די צײַט, —
באַרעכנט — מילד, און האַסטיק ווילד, אי גוט, אי שלעכט,
און זי, נאָר זי אַליין — זי ווייס פּון אַלץ דעם זין.
מיר בעטן, מיר בונטעווען, נאָר זי פּאַרבלייבט גערעכט
אין קוש פּון רחמים און אין פּײַערן פּון דין.

פעדעם

דאס שפינראָד שפינט,
כאהעפט און בינדט,
און קלערט ניט וועגן פֿאָדעם.

נאָר דו, דער שפינער —
עס צוקט דיין האַנט,
דו זעסט אין פֿאָדעם דאָס געוואַנט,
און מער, נאָך מער —
אין האַרץ ווערט מינער — —

דו ווייסט
אַז פעדעס זיך פֿאַרקנוילן
צו ווילן
און אויך צו גרוילן.

צומאַל — אַ ווינדל פֿאַרן קינד,
צומאַל — אַ פֿאַן מיט גאַלד אין ווינט,
און אויך — די וויסקייט פֿאַרן טויטן.
דו ווייסט
אַז פעדעס רייסט זיך און ווערן צויטן.

די זעלבע פעדעס
צום וואַרגן און באַנגעדן,
בײַ חופּה און בײַ תּלײה,
צו פּלח-שלייער און צו קריעה —
די זעלבע פעדעס.

פעדעם וואָס ווערן ליכט,
בל'ענדיקע קנויטן,
און פעדעם — אָדערן
וואָס פּלאַצן אונטער הויטן.

דאָס שפינראָד שפינט,
באהעפט און בינדט,
און וויל פון גאַרניט וויסן,
נאָר דו —
עס צוקט דיין האַנט,
דו זעסט פון שפינראָד ביון ראַנד, —
די פעדעם גראָ,
די פעדעם רויט,
די געוועבן און די ריסן.

א

געדענקסט? ס'איז האלבע נאכט געווען,
 דער מולד האט זינע גלעקעלעך געציילט
 און וויגנדיק זיי אויסגעטיילט
 אויפן גאנצן הימל,
 פאר יעדן אויג וואס גארט און צערט —
 א קלונג פון בשורה, א פינקלענדיקער סימן.

געדענקסט? אויף שויבן האט געצימערט
 א סאמעט-פלעמל
 מיט צארטקייט פון אימהות.
 כ'האב דיך אויפגעוועקט פון דרעמל:
 — שטיי אויף, די שעה דיין שעה איז;
 דאס איז די שעה ווען קנאספן ווערן עפל
 און פעלדער זאנגלען צו די שייערס;
 — אויך דו — האב איך געזאגט:
 ניש שרעק זיך ווען דייןע קנאספן וויאנען,
 ס'איז דיין שעה צו עפלען און צו מאמען.

געדענקסט? א פייערדיקער בלאז האט אונדז געטובלט,
 דער מולד האט געלויכטן ביים צוקאפנס
 און תמוזדיק אויף אונדז געאטעמט.

ס'איז אפשר צו פיל גליק געווען,
 כ'האב אפשר צו פיל ליכט געזען,
 און דערפאר איז אונדז באשערט א שאמן.

ב

אזוי איז דאָס קינד אַרום
ווי אַ שלומערדיקע רויו
צום ערשטן בלען.

צי האָט עס אויך געשריען?

שמום און שאַ,

צי וועסטו קיין מאַל מיך ניט רופן טאַ,
און דיין מאמעס וויגליד אויך ניט הערן?
ווער האָט דיניע ליפן אָפגעכריט?
וועלכער בייזער שמערן?

כ'וואַלט אַלע מיניע קלינגענדיקע גאַלדן
פאַר דיר אָפגעגעבן.

ווי פלעכט איד נאָך די גראַמען
ווען דיניע ליפן קאַנען קוים אַ שאַרף טאַן?

ווען איד קאַן טרייסטן איצט דיין מאמען
און כאַטש מיט איין וואַרט באַלעבן
דיניע תפיסהדיקע ליפן, מאַכטער.

און זי, די מאמע פון אלע שטומע,
 העלען קעלער, די ניו-יארקער —
 זי שיקט דיר היינט א מיבעלע א וואַרקער,
 שפּיל זיך, טעכטערל, מיט ווייסע פליגל.

דער מלאך פון אלע ווערטער —
 אויך ער וועט ווען דערפליען
 און אראַפּרייסן פון דיין מויל דעם האַרטן זיגל.
 שפּיל זיך, טעכטערל, מיט ווייסע פליגל.

*

זאל איך זאגן אז שוין איז דער ים
ווייל ער האט מיר א פערל געשענקט?
זאל איך זאגן אז שלעכט איז דער ים
ווייל ער האט מיניע שוועלן פארשווענקט?

זאל איך גיין מיטן גורל אין קריג
ווייל ער האט פון זיין גוטס מיר געקארגט,
אדער גאר קניען שמיל און באזיגט
און זאגן מיין יא, ווייל גורל איז שטארק?

וואס טאן מיט דעם גיפט פון פארדראָס,
דעם וויי פון יעדער טויטער מינוט?
ווען ס'גייט איבער דער ביטערער כּוּס —
ווי אזוי בענטשן הכּנעהדיק גוט?

די שעה פון זכרונות

אויך אויף מיר קומט די שעה פון זכרונות.
אזוי זאגט דער געביטער פון יארן:
אלץ וואָס יונג איז, און שיין איז, און טרוים איז —
מוז ווערן זפרון.

וואָס מיינט עס?
הירשל, גענוג שוין געקלעמערט,
פאָווע, גענוג שוין געשימערט.
נאָך אַ מאָג, נאָך אַ שעה,
ס'ווערט שפעטער,
און שאַמנס אויף שוועל פון מיין צימער.

דאָס מיינסטו:
די חשכות ווערט גרעסער
און אליינזיין איז בעסער;
דאָס ווילסטו:
איך זאל נזירדיק איידל
אַרַינגיין אין שידל
ווי אַ טשערעפּאַכע;
אַז איך זאל אויפהערן בלאַנדזשען
צווישן די טריט פון גאַט
און דעם נשמה-געפּלאַמער
פון מענטשן
און זאַכן.

אלין, זאגסטו, פארגייט און צערינט,
און יעדע כוואליע טרעט אפ
ווייל איר גבורה נאר שוים איז.
איך קוק צום ים,
און דו ווייזט מיר א זעגל געבויגן אין ווינט — —

וויי, עם קומט די שעה פון זכרונות.

איך וואס האב אזוי ליב דעם אצינדער,
די פעלדער, די קינדער,
און יעדער שמייכל — מיין לויז איז,
און יעדעם גרעזל — מיין קרוין איז, —
ווי וועל איך אריינגיין אין שיידל
צו פלעכטן זכרונות?

א

פארנאכטיק, נאכגעביק —
דיין געקני פאר מיר, לוקי.
אזוי תפילהדיק דינע לאפעס אין גראָן,
און אזוי פארקימערט קוקסטו נאָך
ווי עס אַנטלויפט דעם טאָגס גאַלדענער האָז.

שוין אָפּגעהאַפּט אלע האָפּטן
מיט די פּלכטעס און מאָפּטן, —
פאַלסטו מיד, און ציטערסט און צוקסט
צו מיין ליבשאַפט.

פאר נאכט איז אַצינד,
איין זון אויף אונדז ביידע צערינט.
אויך איך קני אַנידער אין זיך —
זוכן ליבשאַפט און ליכט,
און מיין שאַטן ווערט גרעסער
ווען איך זע דיך אין גראָן.

(דו וועסט מיך קיין מאַל נישט פאַרשטיין —)
דיר איז בעסער,
איך האָב שוין לאַנג פאַרלוירן מיין באַלעבאַס — —

ב

כ'וויל אויך א האנט וואס זאל מיך גלעטן,

ווי איז זי, ווי?

מיין געבייזער וועל איך באלד צעבילן

אויף דיין רג.

לוקי, פאר וואס שווינגסטו אזוי שמיל?

דו נעמסט מיין ליבשאפט — נעם אויך מיין צארן,

און פאר מיניע טעג און יארן —

ביל!

שפעט פארנאכט איז אצינד,

און נאך א טאג וויינט בלינד.

יעדער טאג מאנט זיין לעבן

און וויל ניט פארגעבן

דעם צאנק און פארגאנג,

אויך ווען דער הימל ווארפט צו

א שטערן — א ביי.

ביל, הינטל, מיט מיר,

און קריץ מיט די ציין.

אויף דעם גליט מען א לעבן

דער טאג — זיין וועג באוויסטיקט,
שטאלצער פייערוועג פון מוז.
ניט פארשטעל אים מיט א שלייער
פון אינגערעדטן גוטס.

אויף דעם גליט מען א לעבן —
צו לייטערן פארשטאנד;
צו איידעלן מעטאלן
אין יסורימדיקן בראנד.

דער וועג פון טאג — צו מערב,
ווי דער רויטסטער טיגל פלאמט.
גיי פאנג אין טאנין פון פונקען
דעם גאלדרינג פון פארשטאנד.

דעם טרויערס שוועסטער

גיי דורך מענטשנהיזער
און דורך זיך אליין,
און לערן
אז די פרייד די וואלוועלע
איז איבעריק.

איין טרער קאן צודעקן דאס גרעסטע געלעכטער
און שלאג זיך נאר פאר גרויסער פרייד
וואס איז דעם טרויערס שוועסטער
און ווינט מיט אים צוזאמען
אין די טיפע פלאמען
פון יעדנס הארץ,
און אויך אין דיר.

גיי דורך מענטשנהיזער,
און צו זיך אליין עפן אויף די טיר.

א קראנץ פון בלומען אויפן שמערן,
און די פייקע, פונקענדיק, אין האנט.
וואס זעסטו, יינגל, אויף דיין שיידוועג?
איך זע, איך זע דעם גרויסן ליידוועג,
די בלומען וועלן דערנער ווערן
און עס שפרינגט שוין פֿייער אויפן ראנד.

— מיין ראז און בלאַ — אין בליי פארטושט,
און דער וואַלקן זאָגט: גענוג געשטיפט;
מיין טרוים און טאַני, געשוועב און קוש —
וועט נאָך ביטערן פון רויך און גיפּט.

יא, אמת, יינגל, דער בלאַ פאַרבלייט
און דער ראַז ווערט רויט פון ווינד און שאַנד.
גיי, בלאַ-ראַזער, גיי אַראָפּ פון וואַנט
און זאָג דיין מיסמער, אַז וועלט שוין גלייט
צו די נייע פאַרבן פון זיין האַנט, —

אַז אַלע בלימעלעך צעפאַלן,
און מיט שרויטן פליאַמעדיק באַשיט —
בלויט אויס, ראַזט אויס דער יינגל-מלאַך
אין טונקל-גראַנאַט

פון גראַנאַטן

אין מאַדריד.

מלאכים טוען אויס די בלאַע פליגל,
מיט קופער קלימפערן די קאסקעם
און גרויזאם איז דער גראַץ פון די שיגעלן.
זאָג אים, דיין פישופדיקן מינסטער,
אַז גוט וואָס ער פאַרריגלט
די מאַכיקע אַטעליע
פון אַקוואַרעלן.

ווער זעט נאָר פרייד?

ווער זעט נאָר פרייד — זיין האַרץ צו ווילן
מיט גראָז און שטיבעלעך בני פלויטן?
צי קיין מאָל ניט געפילט די גרוילן
ווען גראָזן ווערן יאַרצייט-קנויטן,
און ס'ווערט די ערד ווי אויפגעהוילן
ווען אונטער גראָזן רירן טויטע?

צי קיין מאָל ניט געפילט דעם אומעט
פון שלווה-שטיבעלעך אויף פליינען,
ווען דער פּרילינג ווערט געל פאַרזומערט
און זומערס האַרבסטיק זיך צעוויינען,
און בליצן אַיילן מיט געברומען
פון וועלטן צאַרנדיק-געהיימע?

האַסטו געזען אַמאָל אַ פּויער
אין ציטערניש איבער אַ קערן, —
זיין תּפילה צו דער ערד, דער רויער,
ווען שטורעם טוט די וועלטן קערן?
די ערד — איר שוואַרצקייט איז פון טרויער,
און יעדע זריעה איז מיט טרערן.

מיט דיר וועט בלייבן נאָר דאָס בוך,
פון אַלע קאַרנאוואָלן — אַ שאַרכיק בלעמל.
אַלץ וואָס האָסט געליבט, געזוכט,
די אַלע סערענאָדעס און אַלע גטן —
אין איין קראַנץ פון רויו און דאָרן
וועלן בליען אויף שורות-בייטן פון דעם בוך;
אַלץ וואָס האָסט פאַרשפּילט מיט יאָרן
אין גענאַש פון קושן און אין אַש פון פּלוך —
וועסטו זוכן אין אַ בלעמל,
בינאַכט, אַן אינגעקאַרטשעטע אין ווייכן פּוך;
אינשלאָפּן אין קאַלטן בעמל
מיט דיין לעצטן ליבלינג — אַמאָר וואָס שוועבט אין בוך.

שלאָף איין, ער וועט קומען רעטן,
אין חלום דיך פאַרהילן מיט אַ פּלח-טוך;
דיך צום שטערנטאַנץ פאַרבעטן
ווי אַמאָל אין מיידלשאַפט — מיט אַ צאַרטן שפּרוך.
ליבשאַפט — לויז פאַר אַלע צערן —
זי וועט דיך געפינען ווייל האָסט איר געזוכט.
אַלע בעטלערס און פּאַעטן,
אַלע פּירשטן און קלאַשאַרן
וועלן זינגען אין דיין חלום איר צאַרטן שפּרוך,
און וועסט דאַנקען רענארן
פאַר די פאַרבן און די וויינען אין דעם בוך.

א

און אויב ס'איז אמת אזוי,
אז פארבן זענען די טרערן פון גאט —
טריפט אין אייך דער געמלעכער סוד,
קאמעלעאנען,
און יעדער פון אייך, קאמעלעאנמשיק דער מינדסטער,
שפיגלט איין, שפיגלט אויס אזא ליכט,
וואס איז נאך פארהוילן און פינצטער
פאר אונדז, מענמשן מיליאנען.

ב

דו דרויב אין שטויב, ווייך געראייעניש בני פיס,
תמיד דערשראקענער פון מינדסטן פליסטער —
כ'בייג זיך איין צו דיר, און כ'זע אין דיר א ריז,
צווישן שאטנס — א שטראלנדיקער נסתר.

ס'איז איצט האלבער טאג, און אזוי פיל זאכן
שווינגן שטאר, אינגעדערעמלט ווי פארן שטארבן,
און נאר דו — אין דיין יעדן צוק דערוואכונג,
א, זאג, ווי נעמסטו אזוי פיל פארבן?

אט אין גראז פארגראזט, און אט פאררויזט אויף רויז
אין פלינקן וויקלטאנץ מיט בלעמל-בלימל.
גריין ווערט פורפור, בלא ווערט ראז, אלץ מישט זיך אויס
ווי זילבן, ווערטער, אין זינגעוודיקן קאפימל.

און אט שמעלסטו זיך גאר אויף א טרוקן רימל,
און אויך דא — צאפט דעם גריין און ס'ווערט מנייק.

און נאָר איך אליין — כ'זאָג צו זיך מיט ביטול:
נאָר איך אליין בלייב גראַ אין דער מאַזאַק.

איך, צוקוקער און שטוינער, אַ בריאה — גרויס
מישטיינס געזאָגט מיט איר טראַכמעניש די כיטרע —
איך פאַל-צו צו דיר: אַ, ברודערל, זאָג מיר אויס
דעם סוד פון דיין פענדול און פאַליטרע.

ג

אויב אין דיר טריפט געטלעכער סוד
פאַלט פאַר דיר מיין נשמה:
זע, זע וויפל ליכט אין האַלבטאָג
און וויפל טראַכאַמע.

ברודערל דו, אַנמלויפער העט-וון,
מיין תפילה נעם מיט,
און זאָג צו דער זון, אַז פון הונגער צו זען
טריפט מיין אויג ווי בלוט
אין איר סאַמע מיט.

ד

צום ליכט וואָס איך בענק — איז אַלץ מינער,
כ'זוויל ליכט איבער ליכט, ליכט אין ליכט.
צו זיין די באַגינענס באַגינער —
מיין הונגער, מיין עול און מיין פליכט.

זע, ווי ברייט איך רינס אויף די אויגן,
ווען ליכט אין מיין חלום זיך צינדט.
איך זוך אין שטויב דעם רעגן-כויגן
און אויב געפיין איך ניט — ווער איך בלינד.

דער אָפענער מילגרוים

אין רוים פון קליינעם מילגרוים
האַסטו אַרײַנגעפאַסט
דעם איידלשטיין פון זון,
די מלכותדיקע גאַלדן און פּיאַלעטן ;

אַ שיינקייט צוגעזיגלט
מיין הונגער אויפצורייצן
און ניט צו זעטן.

ווי לאַנג די האַרמע שאַלעכץ פאַנצערט —
פיבערן די פינגער,
מיניען סודות אויף די ווײַעס,
און אַרום דעם קליינעם מילגרוים טאַנצן
מיניען שחרן און שקיעות,
נאָר ווען די שאַלעכץ פאַלט צעשניטן,
ווי נאָר עס פּלאַצט דער שטאַלצער חותם —
ווערן אַלע פּראַכטן — ניט ע,
און וואָס יאָ — בין איך ניט אויסן — —

בײַם טיש איז פּריילעך,
דער מילגרוימוזאַפט רינט-אַן בשפּע
און ווער עס וויל מאַכט שהפּול,
נאָר מיין רעגן-כויגן פּלאַצט אין געפּל, —
ווי ביסטו, מילגרוים ?
איך זוך און וואַקל.

ווי ביסמו, מילגרוים גאנצער,
אין דיין מלכות אפגעשלאסן?
איך זוך מיין הארץ אונטער דיין פאנצער,
נאר דיין בלוט איז שוין פארגאסן.

אט וואלגערט זיך דיין שאלעכיץ,
און איך זוך ווי א בעמלער דינע אוצרות —
צעגריוזשעט פון פארדראסן.

די קענגורין

מיט וואָס דערפרייען די קענגורין,
די זעקלשלעפערין די מידע,
ווען טאָג שפרייט גאַלד אויף אירע שפורן
און זי וויל ווערן אַ נגידה?

דער גאַנצער גאַרמן שיינט כאַפּאַרבן,
און אַלע חיות שטרעקן צונגען.
מען וויגט די הערנער און די האַרבן,
מען חלומט גיריק פון די דזשונגלען.

דאָס שוועלבל זינגט, עס ברומט דער אַדלער,
און אַלע פליגל אויפגעעפנט.
דעם שוועלבל חלומט זיך אַ יאַדלע,
דעם אַדלער — באַרג און ים און סטעפעס.

און שמיל, מיט איידעלע קאַנטורן
הייבט אויף איר פנים די זשיראַפין,
און זי אַליין בלויז, די קענגורין,
די הויקערדיקע גראַע שקלאַפין —

קיין מינדסט געציר, נאָר שמאַטע-לאַטע,
און לאַסטן — אַביונדיק און עלנט.
ניט איר דער גאַנג, ניט איר דער פלאַמער
פון די זשיראַפנים און גאַזעלינס.

אזוי צעריסן, ניט פארהעקלט,
אנגעלענט אויפן עקנשפיצל —
שלעפט זי פארכטיק א קינד אין זעקל,
איר קענגורעלע, דאס פיצל.

א מידע קניט זי בני דעם פלויטל —
א טיף פארשעמטע אויף איר נאמען.
זי, די שקלאפינע די פארגרויטע,
זי, קעניגורין — זי קען נאך לאמען.

נאך די פינצטערניש וועט פארטייען
אירע ווייען און איר קינאה,
נאך ווידער וועט די חרפה שרייען
אין שפיגל-ליכט פון דעם באגינען.

מיט וואס דערפרייען די קענגורין,
מיט וואס לינדערן די ווייען?
איך טו ווי זי מיין קאפ פארנורען
און עס רייסן זיך געשרייען.

די שאַטנאָם פֿון זומער

אויף די קברים פֿון משה און הדסה

א. אין יענעם זומער

אין העלקייט פֿון יענעם פֿרוכטיקן זומער
האַב איך זינגען געוואָלט
מיט לויטערן גאַלד
דעם זמר פֿון זומער,
זינגען מיט אַיִר, די געזעמלען פֿון בינשטאַק,
איר, זיסניקע זשומער.

גאַר פֿאַר וואָס אַזאַ מזל, מיין בינשטאַק?
דו ווילדבין פֿון גורל, ווי האַסטו געביסן! —
כ'זאַל לאַזן דעם האַניק טריפֿן אין רינשטאַק,
און אין העל-העל פֿון זומער — גאַר טרערן און ריסן —

לוויות און שאַטנאָם,
און אין מיין האַרץ דעם פֿאַרבֿרענטן —
ווי גאַליק האַט מיך געקומערט
ווען ס'האַבן קברנים פֿאַרשאַטן
און ס'האַבן געמעקט די רעיענטן
די נשמה פֿון זומער.

און דעמאָלט: סאַראַ פֿאַלשקייט — האַב איך געשריגן, —
אַז די זון איז ניטאָ
און אַז פינצמער די שעה
— אוי, סאַראַ ליגן!

ב. אין ליידיקע שטיבער

דא, אין ליידיקע שטיבער אט די,
ווי עס פינצמערט אין דעם האלבמאָגיקן גלי,
אין אַ פאַרזיגלטן אַלמער די חתן-פּלהם פאַראַבלטע רעשמלעך —
אַ מיזעלע שְקראַבעמ.

א, האָר פון די שאַמנס,
צי איז דען ניט גענוג דאָס גליק וואָס פאַרלעשמ זיך,
פון אַזעלכע צוויי מיט צוויי אומגעריכטע מוימן,
און שיקסט נאָך אַ יורש — אַ מיזל
צו שְקראַבען, צו גריזשען, צו פליקן?

און דאָ, אין אַט די ליידיקע שטיבער —
איך הער נאָך דאָס רופן: מיין ליבער!
און צווישן פאַרשאַמנטע פענצמער —
פון זוניקע פעדעס, פון שמראַלעכלעך דינע,
נאָך וועבן, באַלעבן די שפינען
דעם פּלהשן שלייער — —

א, אייביקייט גרויסע,
די פון גרויל און פון שיינקייט,
ניט איך קען זי און ניט איך פאַרשטיי זי.

צו דעם וואָס זײַן הונגער איז ליכט,
און זײַן זינגען איז ליכט —
פאַר וואָס האָסטו דיין פנים פאַרקרימט
און דעם ניגון פאַרשטומט,
אז איך זאַל זײַן מינער פון קראַט,
וואָס ראַיעט בלינד און געהיים
איז דעם געשלומער פון ליים
און זוכט גיט זײַן גאַט
איז די געוועלכן פון ליכט.
און ווען ליקווי-חמה אויף מיר
און איך פינצטער און פּריר
פאַר דיין טויער און מיר —
צי ווייסטו דאָס, האָר ?

א, דו, פולו זון,
דו ווילסט גיט וויסן דערפון
און טרעסט מיט דיין קופערנעם פום
אויף מיין צער.

צי דען ווייל מיין הונגער איז ליכט
און מיין זינגען איז ליכט,
צי דערפאַר ?

פון אונדזער שיין הויז — אונדזער האַב און גומם —
ניט קימער זיך מער,
זעסט דאָך אַליון, אַ מענמש נעמט ניט מיט,
נאָר שער אַראָפּ די טריקעניש פון די רויזן,
גיב וואַסער דעם מילגרוים,
און די ציג, וואָס וואַרט אויף אַ מעלקער בני דער טיר —
האַב רחמנות אויף איר,
און דער עיקר די קינדער —
נעם זיי אַרויס פון דעם הויז
און פיר זיי צום לעבן אַרויס,
אַז זיי זאָלן וועלן לעבן,
שטאַרק וועלן לעבן.
און זיי זאָלן אין אונדז געדענקען
און פאַרגעבן.

ה. פון דער טיף

— דו, אין דעם הינערפלעם
פון שווערן גורל,
דו, אין געפאנגענשאפט
צו נאכט און מורא —
פארשטאליק דינע לידן,
וועלט אין זון צו טראגן,
אימלעכן מאג — ווי א זויגלינג אויפן ארעם.

דאס האב איך פארנומען
פון דער טיף צווישן קברים.

איר שמענגלעך דינע, ווער האָט אייך געשליפן,
 מיט וואָס פאַר אַ מיסטרעישע גריפן
 אזוי איידל און צאַרט און קוים-קוימיק?
 און איר דאַרפט עס טראָגן
 אַ בלאַקייט אזוי פּלהדיק, טרוימיק,
 און אַ ראַזקייט אזאַ פון קינדערשע חנדלעך
 אויף אייערע לייכטע צעווינמלמע קריינדלעך
 אין זומער,
 אין גלויקן מיטן
 פון שטויב און פון קופער די מאַנאַטאַנע.

אַ, גיכער, ספּנה!
 נאָך איידער דער פּלאַס האָט אייך פאַרשניטן,
 נאָך איידער דער ווינט וועט אייך צעשיטן —
 איך שנייד אייך מיט ברכה
 און איך פאַרקרענצל מתנות,
 צו וועמען?
 צו קברים, אַ, טייערע נעמען! — —
 אויך אַ ביסל פאַר זיך אין דער וואַזע
 ניט צו פאַרשעמען דעם עולם-הזה,
 און די שענסמע, די בעסטע — מיין חבר דעם זינגער,
 וואָס ליד בליט ווי גלאדיאַלישע קריינדלעך
 אויף זיינע דינע גלויקע פינגער.
 בני אים וועל איך פרעגן: אַוודאי ווייסטו
 ווער ס'האַט די דאָזיקע שמענגלעך געשליפן,
 און מיט וואָס פאַר אַ גריפן?

*

נאך יעדן שמרויכל האָב איך צונויפגעקליבן
דארע זאנגען זיבן,
רעשמלעך פון מיין חלום,
און דורך ווינט און פייער
זיי געמראָגן צו מיין שנייער,
כאַטש איך האָב געוויסט
אַז איך וועל ניט דרעשן און ניט מאַלן.

פון יעדן דורכפאל האָב איך צונויפגענומען
די שמייכלען פון די קאַרנבלומען,
און ביינאַנד מיט זאנגען דארע
אינגעשנייערט מינע חלומדיקע ווייען,
און דאָס ביסל קערנער פון מינע צערן
האָב איך ניט פאַרשפעטיקט
צו פאַרזייען.

יעדער גערמנער ווייס דעם סוד דעם בימערן,
דעם פארהוילענעם פאר קינד און תם —
אז אין אלעאנדערס בלימלעך צימערן
בעכערלעך מיט סם.

אזא ראזיקייט — א צארטע תמימות —
ווי דורך א פלה-שלייער לאקט מיט חן.
א, היט זיך פאר די פגומות,
רירט ניט אן, א, ניין!

יעדער גערמנער ווייס דעם סוד
און פלאנצט
און וואַרנט,
נאָר קינדער ווילן ניט פארשטיין.
זיי רייסן בלימלעך
ווייל עס לאַכן יאָרן,
און די אלעאנדערס בליען תמיד שוין.

א דאנק צו דער ערד

צו דער זון

צו דיר אלע וואַרצלען זיך ציען
פון טיפע געשליימען מיט בלי.
צו דיר אלע שוועלבעלעך פלען
צו ברענגען דער ערד אַ גוט-פרי.

אויך איך — מיט די וואַרצלען און פייגל,
אויך איך בין ניט אַנדערש פון זיי,
כאַטש ראָזשינקע חכמה אין טייגל
האַט שאַרפער פאַרכיטערט מיין וויי.

צו דיר וועל איך בלייבן אַ טרייער
ווי וואַרצל אין פינצטערסטן שיכט.
איך האָב געזען אין דיין פניער
אַז שאַטן איז מינער פון ליכט.

צו דיר וועל איך בלייבן אַ טרייער
ווי פייגל אין כמאַריקן פלי.
איך האָב געזען אין דיין פניער
געבורט פון דער וועלט אין דער פרי.

נאך ביסמו, וועלט, נאך און נאך
צו שטויגען און צו הערן.
זיבן טעג — דיין שיינע וואך
מיט זיבן מארגנשמערן.

כ'האב ניט קיין מאל אויסגעדרייט
צו דיר א ביזן נאקן,
אויך ווען כ'האב אין קרועה-קלייד
מיט קברים-גראז געפלאקערט —

האב איך געוואוסט: טוי אין דיר
מיט לויטערסטע גערינען.
נאך ביסמו, וועלט, אן א שיעור
מיט ווונדער פון באגינען.

א חידוש מיר, גאפ און שטויין,
נאך דא אויף וואס צו שטוינען.
סודיק רופט א ברודער-בוים
מיר זאלן ביידע בוימען.

א חידוש אלע, שטויין און גאפ,
נאך דא אויף וואס צו גאפן.
יעדער טאג גליט אין באשאפן,
איך גלי אין דעם באשאפן.

כ'האָב נאַכגעטראַכט די רעטעניש
פון בוים,
פון בלוונגען דעם רייץ,
דעם ערנסט פון דער בלעטערניש,
און דעם סוד פון וואָס מען זעט נאָר קוים —
וואָס אונטער קאָרעם פלייצט
און וועכט זיך אין דער טיפעניש פאַרקנאָדערט;
איך האָב געלערנט ווי אַן עפל יאָדערט,
ווי זאַפּטן מערן,
און ווי עס שלאָגט אויף עפּלשאַל אַרויס
דאָס שעמעוודיקע איידל־רויטם
פון ציטיק ווערן;
און אויף קרייזלעך וואַרצל־האַר
ווי מרערנדיקע שמראַלן פון נאַכרעגן
האַבן צירונגען געשליפּן,
האַב איך געלייענט וועלטס פינקלדיק פאַרמעגן,
ערדס סודותדיקע היַעראָגליפּן.

אין אזא פארנאכט וועל איך ניט שטארבן

א

איך, מענטשקינד, וואָס ווייס מיין קליין פארמעג,
די שווינדקייט פון יאָרן און דעם קורצן וועג, —
איך פאל ניט אויף דיין שוועל און כ'בעט ניט אויף אַ נם,
נאָר וואָס מיך ברייט — אַט דער מילבנפרעם — —
פאר וואָס צופסטו מיניע רגעס אויס פון תוך ?
רויזן בלען, און פאר וואָס פארדעקסטו זיי מיט מאַך ?

וועלט, הימל, — דו פארנעפלסט זיי,
איך זע קוים אַ בילד אין ראם פון שויב ;
זון און שמערן — דו רוימסט מיר אינן אין אויער
אז פאר זיי בין איך נאָר שטויב ;
אייביקייט — איך שיק מיין חלום, איך זוך באַשייד,
און ווידער אַוונט, נאָך אַ טאָג פאָרגייט.

ניט ריט מיין לעבן שטיק נאָך שטיק,
ניט הויל מיך אויס ווי אַ בוים צום לעצטן פאל.
מעק ניט אָפּ די גלאַנצן אין מיין בליק,
ריט ניט אויס די קלאַנגען פון מיין האַלדז.

ווען איך וועל אַוועקלייגן דעם קאַפּ
אויף מיין לעצטן אַוונטם שוים —
וויל איך אינפּרעסן מיין גאַב,
דעם פייער-תמצית פון אַ רויו,
וואָס האַט געבליט, געגליט,
און איר בלויק פייער אַפּגעהיט
ביז סאַמע לעצטער אַשיקער מינוט.

כ'וויל אפהיטן די בליטן און דעם גלום,
און ניט סתם אזוי לאנגזאם וויאזען.
איך, מענטשנקינד, וויל ניט קומען בלינד,
ווען דו וועסט אויפשרייבן מיין נאָמען
אויף די אַוונטפלאַמען.

כ'וויל קומען אַנגעגורט פאַרשטאַנד,
מיט אַ בליק אַ ליכטיקן פון ראַנד צו ראַנד,
און דאָס בעט איך, מיין האַר:
כ'וויל אויפנעמען מיט אַ צעזונגען האַרץ
דיין לעצטן גור.

ב
ניט מער ווי אַ מענטשנקינד בין איך
וואָס גייט פון שטויב צו שטויב
און זעט אין וועג די ווייטע שטערן,
דאָך זאָג איך מיט העזה פון מיין צער
אַ וואָרט אַ האַרבן:
אין אַזאַ פאַרנאַכט וועל איך ניט שטאַרבן.

אויב ווי איצט — באַרוועס אויף דער שוועל,
די פים אין גראָז,
די שויבן פון מיין דאַרף — צעגלאַנצט אַנטקעגן,
און חברים אויף די אַוונטשטעגן —
די אַקסל איינגעבויגן,
מיט שמייכלען אין די אויגן,
אזעלכע לויטערדיקע מילדע;

אויב רויזן וועלן בליען אַט אזוי —
ניט ווי דאַרניק-ווילדע,
פאַרריסן שרײַק,
נאָר אין טיפּן טונקל-רויט, ווי אַ רײַפע פּרוי
אין ערנסט פון געבורטיקער באַנניונג ;

און אויב איך אליין וועל אויך אזוי
קאַנען דורכשפּאַרן מיניע ברעמענס גרוי,
און זען דאָס אַלץ, ווי איך זע,
אין דרייסטן יינגל-קלעטער,
אין שפּאַרעניש פון גראָזן,
אין פינקלעניש פון בלעטער ;

אויב וועסט מיך לאָזן אויף מיין שוועל
אַט אזוי פאַרבאַרוועסט און פאַרשוועלט
מיט מענטשן, פלאַנצן, זאַכן,
מיט דער גאַנצער וועלט
אין פּישוף-שמראָס פון פאַרבן — —

פאַרגיב, איך פּרוו צו זאַגן :
אין אַזאַ פאַרנאַכט וועל איך ניט שטאַרבן.

ג
ווייל דו ביסט מיר טײַער, האָר פון אבות, —
ביסט געזעסן נידעריק אויף שינדלדעכער,
מיטגעדאַוונט מנחה-מעריבס,
נאַכגעזאַגט קדישים
און ווייזן געטרונקען אויף די שימחות —

רוף איך דײך אצינד:
קום אהער, זע די מענטשן און די זאכן.

דא וווינען יידן, דא שנינען מעשים, וואהבת — —
דא ליכט דיין צלם אלהים,
און קיינער רופט ניט אויס: אנוכי — —
ויהי בוקר ויהי ערב, —
דא גלען מאַג און נאכט די קווינעס פון בראשית,
און פונקען — צווילינגען צו שמערן.

פארגיב אויב כ'בין מגזם,
פון ליבשאפט — אב הרחמים.
באוויז זיך ווי אמאל, אן אייגענער אין דער עדה יידן,
אין שטויביקן כאלאמל, אין טרעגערישן גארמל,
און זע די אויגן, זע די הערצער,
צי ניט אזוי האַססו אמאל פון שינדלדעכער
אין מיר אַרײַנגעבלויט דיין חלום?

קום, זע, און טו ניט מער ווי אלע טוען,
ווען הערצער צייטיק תבואהן —
זאָג אונדז שטיל דיין שלום.

ד
זוכסט מנחהדיק געזאָנג?
קום און הער.

ווער זינגט דאָרט אויף דעם אַקערראָד
אזוי נאָענט צום פלאַקערראָד
פון זון פאַרנאַכטיקער?

אזוי פיל פייגל אין דעם חלל!
אזא מין פלאטערן און פלאמען
פון שטאל און הארץ צוזאמען!

צי קענסטו ניט דעם יוגלינג,
דעם דערשפרונגענעם פון פניערן,
וואס האט זיין קוש פארפרעסט אין אש?
צי געדענקסטו ניט דעם יתום אין די וועלדערס השכותן, —
צי געדענקסטו ניט?
איצט, אויפן אקערראד גליט זיין מאמעס אש,
הער זיין ליד, ווי קלאגנדיק און לויבנדיק, —
יתגדל ויתקדש, און אזוי פיל ברכה אויפן לעבן!

ליד פון אקערראד,
קלאג פון פלאקערראד,
ביידע היפן איבער פעלד,
רעדער צוויי — פון זיין נס און וויי.
אויף יעדער שפריך און שרויף
ברענט זיין טרער און לויב.
גיט די טרער א גלי —
לויפט דאס ראד א לויף.

אב הרחמים, צו דעם יתום קום אצינד,
און רויס אים איין: קינד, מיין קינד.
אזוי פיל ברויט וועט וואקסן
און אזוי פיל רו.

טו עס, אב הרחמים, טו.

ה

אין אזא פארנאכט וועל איך ניט שטארבן,
און שמעל ניט זיך צו א נסיון.
ווי וועסטו אויסצאפן די פארבן
און מיך ווארפן ווי א שטיין צו דנאען?

מענטשן, פלאנצן, זאכן,
פעלדער, שטיבער, שליאכן —
ווי וועל איך אליץ פארלאזן?
מיין באַרוועס גליט,
ווי וועסטו אים אַפּרייטן פון גראָזן?
מיין בליק נאָך בליט,
ווי וועסטו אַפּמעקן די שויבן?
מיין וועלט — מיין דאָרף
ווי וועסטו מיט איין וואָרף
אין מיר צעשטויבן?

דו גרויסוועלטיקער געוועלטיקער,
וואָס וועסטו טאָן ווען איינער, א שטיל-געצעלטיקער,
וועט אויפהאַלטן דיין גזר
מיט פּוּח פון זיין ליכט און צער,
און ס'וועט זיין דיין שטרויכל, פּביכול?!

אַט דערפאַר בעט איך און וואָרן,
ניט נאָר פאַר מיניע יאָרן,
נאָר פאַר אליץ וואָס בליט און פּריט:
אין אזא פארנאכט מייד אויס דעם נסיון
און לאָז מיין לעבן בנשיקה מיטן ליד.

די טעג און שעהן — נאכאנאנדער,
ווי בלומען אויפן אלעאנדער,
אין לויף פון טיכשטראם אפגעשפיגלט, —
זיי פאלן, און פאלן, און פאלן,
געטראגן, געוואשן פון קוואלן,
צעווירבלט אין שוימיקן עיגול.

די טעג און שעהן — אויך אפגעריסן,
אין בלינדן שטראם, אן מיין וויסן —
זיי שווימען, פארשווימען, פארשווינדן
מיט שמייכלען, מיט מרערן, מיט חנען.
א, ניין, איך וועל אויף זיי ניט וויינען,
און אויך ניט קיין ליכט אויף זיי צינדן.

מיט פיש אין ים, מיט מילב אויף זאמדן
וועל איך הייבן אויגן צו ראנדן,
און גלייבן, אז גארניט פארפאלן.
א גיין, א פארגיין, און א קומען,
אט אזוי ווי אין טיפן ברונעם —
דער אויפשויס פון בלאע ספיראלן.

דו פייגעלע אין פענצטער,
דו ערשטער חבר אין באגינען —
פלאטער, פלאטער,
זוך מיך צו געפינען
ווען איך וועל מיין שטוב פארלאזן...
פלאטער אריבער גרודעם,
באשוועב די גראזן,
אפשר וועל איך דערהערן
ווי דינע פעדערלעך זיך בלאזן.

ווי אמאל — אויף שויבן,
אין מארגנבלאז דערהויבן —
קום מיך וועקן אין מיין נייער היים.

פלאטער, פלאטער,
לאז מיך גלייבן,
אז איך וועל ארויסזינגען פון ליים.

כ'האָב צערן אינגעקארבט
טיף אין מיין געביין,
און זיך געכאוועט הארט,
געהיטן פאר געוויין.
מיין טרער ניט אויסגעטרערט
דורך לאנגע שווערע יאר,
די שימחה ניט פארשמערט
און מיטגעשמייכלט גאר.

איצט מאָן איך אָפּ מיין חוב,
דער ווייטיק בעט זיין זכות:
די טרערן נעמט צונויף
און היט זיי ווי אַ קוש.
מיין האַרץ דורך גרודעם קלאַפּט.
מיין ליבשאַפּט בעט: דערהערט.
און דאָס מיין עפיטאָף:
כ'האָב ליב, כ'האָב ליב מיין ערד.

א

צו דיין ווארעמען לייב, מיין ליימיקע ערד,
וועט קומען מיט דאנק דיין ליבלינג און זויגלינג, —
נעם מיך צו, זאל זיין ווי באשערט,
זאל ארויסזונען גראז פון מינע אויגן.

כ'וועל לאזן דעם אקער ביים סוף פון דער בייט,
א גלעט מאן דעם פערד אויף דער ווארעמער גריווע;
מיט א שעפסעלע ריידן מינע לעצטע רייד,
און ס'וועט הערן דאס פעלד, די גאנצע מביבה —

ווי איך בעט מחילה ביי א תמע לאם,
אויב כ'האב איר אמאל אויף דערנער געפיטערט,
ביז די שעה וועט זיין גוט, און אויך איך תם ווי לאם,
מיט א קאפ ווייסע האר, וואליק צעצימערט —

וועל דערהערן דעם מע, אז איך בין ריין און גאנץ,
און בין ראוי צו דיר, ערד, צו קומען, —
וועלן ווארצלען ארומגעמען מיין האלדו,
און א לבנה וועט אויפגיין אין ברונעם.

פארנאכט וועט זיין, ליכטיק ווי איצמער,
 פון ערד און הימלען וועט טריפן דער וויין,
 נאָר דו, איינער דו, ווי בוים דורכגעבליצמער —
 וועסט שמוינען דערשראָקן, דו זונעניו מיין.

וועסט מיך זוכן אין ליכט און פלייצן מיט טרערן,
 אַ וואָרף טאָן געשריי ווי צעבראָכענעם ווינט,
 זיך בייגן צו מיר מיין אַמעס צו הערן,
 און דאָס וועסטו הערן, מיין קינד:

— ניט וויין, הייב דיין בליק, קוק אויף מיין אַרום,
 אַט איז וואָלד, אַט איז פעלד, פעלדער בני וועלדער.
 זע די סטאָדע וואָס טרינקט דאָס ליכט פון דער זון,
 און הער דאָס גלעקלען פון זייערע העלדזער —

איך בין געווען מיט זיי, און זיין וועל איך
 פארפעדעמט אין וואָל און פארקערנט אין זאָנג.
 ס'וועלן גרודעם געדענקען די שמויביקע שייך
 וואָס האָבן אין גאַנג געטופעט געזאָנג.

פון די שאַף וועט זיין וואָל, פון די זאָנגען — ברויט,
 און ס'האַט ניט אומזיסט אויך געצימערט די פלייט.
 ס'וועלן שפערלען נאָך שפרינגען פון פלויט צו פלויט.
 דעם ניגון צעקלינגען און טראָגן די רייד.

ווייל גארניט פארגעסן און קיינער פארלאזט,
עס פארגייט דער טאג, און גייט אויף נאך און נאך.
איך היל זיך איין אין א מאנטל פון גראז,
און די נאכט צירט מיך אויס מיט שמערן און מאך.

אזוי ווארעם די ערד און טוי אויף איר רינט,
נעם די פלייט, מיין קינד, און אייל אהיים.
שפיל, שפיל, ס'וועט דעם ניגון שוין טראגן דער ווינט,
און ביימער מיט מיר, כ'וועל ניט בלייבן אליין.

דעם האב איך געפלאנצט, און דעם האב איך געהיט,
אויף די קארעס מיין ליפ, אין ווארצלען מיין קול.
כ'וועל בליען מיט זיי ווי איך האב געבליט,
און ס'וועט קלינגען מיין רוף צו דערפער אין טאל:

— יומטוב-ליכט צינדט, צעקלינגט די געשירן,
שניידט ברויט פון מיין פעלד, שעפט וואסער פון ברונעם,
און היינטיקע נאכט לאזט אפן די טירן,
אפשר נאך איינער אן אורח וועט קומען — —

פון טיר צו טיר גיין בענטשן מזומן,
און פייגל און שאף וועלן טראגן מיין רוף:
א זמר צו זאנגען, א ברכה דעם ברונעם,
און נעם, ערד, מיין ליד, און נאדיר מיין גוף.

א לויב די הימלען, א דאנק צו דער זון
 וואָס וועט איר פאַרגיין אַ רגע פאַרהאַלטן.
 ליכטיק זאָל זיין אומעטום, אומעטום,
 אין לעצטער שעה, ווען די ערד וועט באַהאַלטן.

א לויב די ליפן, אַ דאנק צו דעם מויל
 וואָס וועט מיט טיף-שווינגן פאַרקריצן מיין נאַמען,
 אין קלעם פון ווייען — זאָגן גוט און ווויל:
 ברוך דיין אמת, און זיבן מאָל אַ מן.

א לויב די פינגער, אַ דאנק צו דער האַנט
 וואָס וועט מיך באַדעקן מיט זאַנגיקע גאַרבן.
 אויך מיך בינד ווי זיי אַרום מיט אַ באַנד,
 און לאַז מיך אַזוי — גרינען אין שטאַרבן.

א לויב די פעלדער, אַ דאנק צו דער ערד
 וואָס עפנט מיט רחמים די וואַרעמע דנאַען.
 אַ לויב צו דעם האַרץ וואָס אין טרויער הערט
 ווי פייגל אין וועלדער די פידעלעך סטראַיען.

אונדזער דארף איז נאך יונג

געצול ערליכמאן לזכרון

אונדזער דארף איז נאך יונג,
יינגלש-כוואליק נאך זילבערט דער ברונעם;
נאך קלינגען שאפאטעם אויף דנאען: געפונען — —
א בשורה פון קוואלן אויף גרינס און אויף היים.

אונדזער דארף איז נאך יונג,
און ס'מערן זיך קברים
נעבן דעם ברונעם,
אין זעלביקן ליים.

זעט אויס, אז די פרייד קאן ניט אליין זיין,
לאמיר אויך ניט לאזן דעם טרויער אליין.
חברים,
שווינגט ארנין א געזאנג אין מויל פון דעם קבר,
און לאמיר זיך געבן די הענט פארן צעגיין.

פארבלייכט האט די זון, נאר דאך ניט פארגאנגען.
מיר פארשיטן א קבר און א קערן דארט פאלט.
זאל זיך וויגן דער טרויער מיט רחבות פון זאנגען,
אונדזער דארף איז נאך יונג
און מיר זענען ניט פאלט.

וונד און חלום

★

תמיד וועט חלום וויגן די הערצער.
אויך ווען שטאַל וועט פאַרדעקן די לאַנען,
אויך ווען רויך וועט פאַרהילן די דערפער —
וועט נאך קומען אַ שוועלבל דערמאַנען.

און אַ בלאַ פּינטל הימל וועט לאַקן
פון אַריבער טומאַנען די שווערע.
צו זיין וויגל וועט בענקען דער זקן,
און אַ ינגל וועט זוכן די שמערן.

און פון אונטער דעם דורם האַרטן זיגל
וועלן זיין באַגערן און שטראַמען,
ווייל ניטאָ איז קיין סוף צו דעם ניגון
און ניטאָ איז קיין נאַמען.

ניט א קנעכט וויל איך זיין

נאָר א ברודער.

מנין לייך און בענקשאפט צו פרייד

וויל איך טיילן מיט אלע,

נאָר אויך א רעכט מיניע טריט

צו גיין ווי ס'גייט מיט

א שטערן אין ים

מיט א שווימקער כוואליע.

מיטגיין וויל איך,

נאָר מנין ליכט וועל איך היטן,

היטן מנין שנין אין שוים דעם צעברייטן,

וויל אפשר מנין אפשנין וועט וועמען געפינען.

איך וויל ניט אויף קיינעמס באראט

און לויט קיינעמס געבאט

סתם אזוי אין די ווירבלען צערינען.

איך ווייס אז מען וועט מיך שטרעפן דערפאר,

איך פיל שוין די שטרעף, און מאַפל דער צער

צו בלייבן אליין אין מנין אונטיק שטיבל.

וואָס איז מנין ליכט ווען שינעלן אין פענצטער,

און וואָס איז מנין רו ווען עס קלאַפן געקאוועטע שטיוול?

און דאָך — מיט וויי אין געמיט

זינג איך מנין ליד,

מנין לייך און מנין בענקשאפט צו פרייד,

און א ברודער צו זיין בין איך גרייט,
נאר ניט קיין קנעכט.

ווייל אויב יא —

וועט פאלן מיין שמערן אויף א פינצטערן דנא

און איך וועל שמארבן דערמיט,

ווייל מיין הארץ קאן ניט גיין,

ווייל מיין הארץ וויל ניט גיין

מיט א קייט אויף די טריט.

און איידער

און איידער איר רופט מיך צו גאסן אַרויס,
אין גרויסן געווימל צו גיין, —
לאַזט מיך איין נאַכט אין מיין הויז
מיט זיך אליין.

שווינגן, הערן,
אַריבער זיך אינגעבויגן,
מיט לבנה און שטערן
אין פאַרשלאָסענע אויגן, —
הערן דאָס בלוט ווי עס טריפט
פון קאַמער צו קאַמער,
און דאָס האַרץ — ווי עס האַמערט
צווישן טויט און געזאַנג.

ווער זאַגט מיר אז פּרעמד,
אז אליינקייט פאַרראַט?
כ'האַב פון לאַנג שוין דערקענט
אז וואַלד — יעדער בלאַט,
און וועלט ווי זי איז, סודיק און גרויס —
הילט אַרום מיט הימל און ערד יעדעס הויז.

לאַזט מיך אליין,
דורך אייגענעם סוד צו פאַרשטיין
אַלץ אַרום.
כ'בין סיי-ווי ניט אליין,
מיין הויז — אומעטום.

ניט ווי זיי

ניט ווי זיי — מיט הערצער פראסטיקע
אין טעמפלען מארמארנע.
איך האב געהערט דיין נאמען וויינען,
און איך, זון פון פרומע אבות, —
איך לאז אראפ פון שאנד די ברעמען.
ניין און ניין!
דיין שם וועל איך ניט פארשעמען.

וואס מיינט דיין נאמען, וואס?
צי נאר אויף שילד א פינקלענדיקער אות?
דאס ביסטו, האר פון טויט און פון באשאף —
א נאמען נאר, א קאלטער פארזאגראף?

אויב ס'זאל ניט ציען
ווי א פארבלאנדזשעמן ביינאכט
צום ליכטל-וונק;
אויב ניט מיט גלום אין יעדן גליד,
ווי אין מידבר צו א טרונק;
אויב ניט מיט וויי,
ווי בני דער געווינעריין
אין לעצמן טאג, —
איז ניין! — ניט מיט א גרינגן זאג,
ווי „ס'קאצל קומט" צו אבי-וועמען.

איך, זון פון אבות פרומע —
דיין שם קאן איך ניט פארשעמען.

אנטקעגן די געצן

לייכטער און ליכטער,
א פוזווארג פאר קאלמע סאלאנען,
און צימער פון שבת,
און טרעריקן צינדן;

דאס פרעפלען תם-לעמיש
פון זינגער די פאלשע
צו בלייכער לבנה,
און שפעטער — דאס שענקען ליד-שיר-השירים
דעם סאטראפ א מתנה;

די פאנען פון ליידן, צעפלאטערט, צעשפיגלט,
און נאך דעם — דאס קאווען די פרייהייט
צו קראמע און ריגל — —

א, געצן, און שאנדן, און טרערן!
מיין הארץ,
כ'וועל דיך איצטער באשווערן
מיט שינאה צו אלע שאלמויזן.
ניט אין דיר זאלן הויזן
די מומיעס, די געצן.

דו, אייניקל ווייטס פון אברהם,
מיט יידישער טרער אויף די באקן —
היט דאס געבאט פון פרומע בונטארן:
צעזעצן!
צעהאקן!

גיי ארוים ווי דיין זיידע
פון מעמפל פון תרח
צום אייגענעם דרך,
מיט אפענעם הארץ צום אפענעם הימל.
אט זענען די זאמדן, טרוקענע זאמדן,
אט זענען די שמערן, פארגליווערטע שמערן,
גיי און צעלייכט זיי,
גיי און באפייכט זיי
מיט ריינע אמונהשע טרערן.

א שוואלד אויף די גראמעס בין איך,
און דער צווייט אויפן האלץ;
אן אביון אין שמאמעס בין איך,
מיט א שליסל צו גאלד.
און אין שטאלענעס וואלד,
ווי אלץ שטארט אזוי קאלט —
בין איך נאך דער גלי
און דער פינקל-געבלי;
דער עפל וואס ווינקט,
און דער פויגל וואס זינגט.
ביימאג בין איך שטויב,
פון געווימלען פארשטעלט
און ניוועץ דער וועלט,
נאך ביינאכט, ווען מומיעס לייגן זיך אויס —
מיין דופק — א, הערט!
ניגונים שפילט אויס.
איך בין נאך דאס ליכטל,
דאס נעדעלע דין
וואס באוועכט די שקיעה-קריעה פון מאג
מיט דעם גין פון באגין.
איך בין נאך די ליבשאפט וואס רינט
פון מאמע צו קינד,
און גיט אויך דעם זקן א האפט,
און קניפט און פארבינדט.
איך בין נאך דער ריח פון מיין
אין הארבסטיק געמיט;

דער זפרון וואס היט,
און דאס האפן וואס בליט.
אין א דור וואס איז קאלט,
אין א וועלט וואס ווערט אלט —
בין איך וואס איך בין —
זאגט דאס ליד.

צו אברהם סוצקעווער

אין גרין פון אַקוואַריום
האַסטו געזוכט די פּערל און די קווייטן
פון אונדזער אַפּגעמעקטער שיינקייט.

ווער איז געווען דערביי
דיין וויי צו טיילן,
ווען האָסטו זי אויסגעגליט
אויף שירהדיקע ציילן?

ס'האַט דיין טויבנשלאַק געברענט,
און דו מיט פּייער אויף די הענט
און וואַרקעניש אין האַרץ —
איבער אַקעאַנען.

דיין וויי און וואַגלעניש
ווער האָט פאַרשמאַנען?

פולו פאַרבן, אַ הירש אין קרוין פון פלאמען,
ביסטו געקומען צו די דזשונגלען,
אין רינגענטאַנץ פון שלאַנגען
צו באַנעמען סוד פון שינאה;
אין טרייסלמראַט פון העלפאַנד
צו פאַרשטיין דעם דורם ווולקאַנען;
און אַנטקעגן לייבנמויל ביסטו געשמאַנען
מיט זכרון פון אַ פּרוכת...

איצט זע איך דײך פאַרטרויערט,
דו אַנגעוואַנדערטער פון פּײער-פּאַנאַראַמעס,
אין גראַען חול-המועד
פון אַ שטאַט אַ פאַרגליווערטער אין תּמוז —
אַ פרעמדע צו שײנקײט און צו ווייטיק.

אַ שלאַנגיקײט אַן רינגענטאַנץ דעם שײנעם,
אַן אומגעלומפּערטקײט אַן רײזפּראַכט פון העלפּאַנד,
זי צײט איר גראַען דויער.

וואָס דיר זאַגן ווען ספּקוט נאַגן?
וואָס טוט דער הירש אונטער צוגעהאַקטן טויער?
ער טראַגט אויף זײנע הערנער די קרוין פון פּרײַהײט,
און ער קײט די קרײשקעס פון דעם טרויער.

וונד און חלום

גלויבן און צווייפל, ליבשאפט און אייפער, —
כ'האב קיינעם ניט געפיעשטשעמ ווי א בבור.
כ'בין וונד און חלום, ברונעם און שריפה,
איך בין אזוי ווי ס'איז מנין דור.

פאָר דער היימישער היים
 פון די ווערבערס

ווייט-ווייט פון דעם גאָסן-געהאָווע,
 בײַ די פּאַנען פון גראָען געוואַנט —
 רוף איך: מענטש, רוף איך: חבר,
 און עס פלעכט זיך אַ האַנט מיט אַ האַנט.

מיילסט מיט מיר דיין ליכט און דיין ברייטל,
 דיין שטיל-זיין און די בענטשיקע רייד:
 אַ שמעטערלינג טאַנצט אַרום קנייטל
 מיט אַ דינער פאַרהוילענער פרייד.

ער שוועכט און פאַרשוועכט אַ פאַרשטעלטער,
 און זיין סאַמעט און גאַלד אין דער לופט.
 ווער איז ער? אַן אורח פון וועלטן, —
 סאַראַ פאַרב! סאַראַ בלענד! סאַראַ דופט!

ער איז צו דיין טיש דאָ געקומען,
 ווייל דיין טרער האַט נאָך גאַלדיק געהעלט.
 לאַמיר בענטשן מיט אים במזומן,
 אין דיין קליינטיק שטיבל — די וועלט.

לאַנג דויערט אין אַ בוים דאָס יוירן פון געבליט,
און לאַנג יוירט אַ פעלד ביז עס קומט די שעה פון שניט,
אויך מיר אַזוי, —
אין אונדז אויך יוירט און גליט.

עלעהיי — דער שטומער ברומט פון זיין טיף געשווינג;
עלעהיי — עס זינגט די שוואַלכ אין פלאַנטער פון געצוווינג;
עלעהיי — דער שעפּס גייט נאָך דעם פלייטנקלאַנג, —
ס'איז מאַניע און געשאַנק,
די מאַגיע פון געזאַנג.

ס'איז האַלבע נאַכט,
און זע, אַ בוים אין פענצטער בליט,
און בלאַע שוואַלכ פלאַטערן מיט ליד, —
דאָס זענען מיר די געסט ביינאַכט,
ס'איז אונדזער גרום.
מיר ברענגען דיר אַ חלום,
ס'איז אונדזער זכות.

נאָר ווילדגראַז וואַקסט אַליין,
און זאָנגען, ברודערלעך — די באַנע.
און וואָס באַמת שיין —
אַ, ניין, עס קומט ניט במתנה.
פאַרקאַשערט די אַרבל
מיט זיבן שווייסן, ווי געבאַטן,
ביז דער קוואַל פון פאַרבן
ווערט אין זיין שבת-רו צעוואַטן.

דו ווייסט עס פונקט ווי איך,
די זעלבע מאַרגנס אונדז באַקריינען,
אויך אויף דינע שיך
קלעפט אונדזער לאַנד מיט רויטע ליימען,
און ס'איז אונדז גוט בנינאַנד
מיט פעלדער גלוסטיק העלן.
און אונדזערס איז דאָס לאַנד, —
אירע צעזונגענע געזעלן.

מידע טריט, דער אָונט פאקלמ,
און זוכסט ווי שמשון דינע האָר.
מידע טריט, נאָר ניט סך-הפול,
דו וויסט אז יאָרן אין דיין יאָר;
איבער שערן און באַשערן
גייזערט ווילן מיט שטאַל געשטאַלמ,
און שדי שיינט נאָך אויפן שטערן
מיט רום פון אבות — אַש און גאַלד.

דאָ, אָט דאָ, אויף ביימערקרוינען,
מיט ניי-צעבליטן אַראַמאַט —
ווערטער יידיש, מאמע-חנען,
מיט אות צעשיינט אויף יעדן בלאַט.
פתב פון אַש און גאַלד און צונטער,
און אונדזער אומעט זינגט און טוט.
שפאַרט די בלונג בונטער, בונטער,
און זע, ווי שמשון — זיילן מוט!

א גאנצן מאָג — שלאָג, שלאָג
פאָדקעוועם אויף טלאָען.
א הירזשעניש און פליגן ראַיען.
ווי אַ צוואַנג האָט מיך די מידקייט אַרײַנגעצויגן,
און שלאָף און שאַ, אַלץ איז שטיל געוואָרן,
דער שווערער האַמער איז אַראָפּ פון שאַרבן.
ביי דער קוזניע האָט אויפגעשפּילט אַ האַרן,
און דער בלאַזזאָק האָט צעפּאַכעט זיבן פאַרבן.
די לבנה האָט אָנגעהויבן פּישוף ווייזן,
זילבערדיק צעפּינקלט די שטיקער אייזן,
אויף מײַנע צוויי קלעצערדיקע פּים
אָנגעטאָן צוויי דימענטענע שפּאַרן,
און דאָס שווערסטע פּערד — מײַנע שווערע יאַרן
וואָס איך האָב מיט מאַטערניש באַשלאָגן —
אָנגעהויבן יאַגן
העט גאַלאָפּ
מיט אַ שטראַלנדיקן קאַפּ
דורך דער לבנהדיקער נאַכט.

און די טויערן פון ליד האָב איך אויפגעמאַכט,
מיט דער פאָדקעווע פון הימל — זינגענדיק דערוואַכט.

א ברייט צעזעגלמע, א הויך באפלאגיקמע,
שווימט מיין שיפערשאפט צו די ערגעצן אוועק.
די מאטראסלעך מינע — ליליפוטלעך מאגישע,
אומעטום אין אלע ערגעצן איז זייער ברעג.

נאָר זיי ווייסן וואָס מיינט בלאַנדזשען, גיין און ווידערן
אין די פישופן פון ווירבלדיקן שטראָם, —
ווי וואַרפן זיך מיט וואַסערבערג, און נידערן,
און חלומען אַ גאַלדענעם פאַראַם.

נאָר זיי ווייסן וואָס מיינט ווייטיקן און גרויליקן,
ווען אלע פאַרטן זענען צו און דאָס האַרץ איז מיד,
ווען רודערס וואַקלען, און נאָר הענט פאַרקויליקמע
פאַטשן אויף די וואַסערן, ווייל אַ שמערן ציט...

נאָר זיי ווייסן סוד פון ימען, און ווי זיך רעטן
פון וואַסערפלאַכן מאַנאַמאַנע מיט איין שפּרונג;
ווי אַ טרניב טאַן די שאַרפע נאָדלען פון מאַנגעטן,
און אַנטפלעקן פּערלטיפּן מיט אַ לעק פון צונג,
און פלאַמערן, און ווונדיקן,
זיין ערגעץ-ניט און אומעטום,
ווייל ס'איז די ערד אַ רונדיקע,
און וווּ דו קומסט — איז זון.

און תמיד — גארטלען אויף די לענדן,
תמיד — שמורעמשוים אויף בערד.
ניט קיין אנהייב, ניט קיין ענדן,
ים און הימל, ים און ערד.

און זון אויף גרונטן — פארעם א גאלדענער,
און שמערן — שופן, עם טאנצן פיש.
די גרונטן לאקן —
ווארפט מען האקנס
אין צעווירבלטן געמיש.

און מיט שפרונגען, מיט זיגזאגישע,
ציט מען גאלדפיש צו דעם דעק.
מאטראסלעך מינע, ליליפוטלעך מאגישע,
כ'האב אייך ליב אזוי פון מינע יינגסטע טעג.

נאך שוימט דער בלאַער וויין
אין כוואַליעשפּיל אַהער-אַהין
און מיניע אויגן ווי די לאַנקעס גרין
צימערן פאַרגאַפּטע.

ווען הייבט זיך אָן באַגין?
ווען שליסן זיך פאַרנאַכטן?

ווער קאָן דען מעסטן
דעם בלאַ צווישן נעסטן?

נאָך גיי איך צווישן טייכן
פּרילינגדיק צעלאַזמע
און איך שפּאַלט אין גאַנג
מיט דרייסט געזאַנג
די לעצטע קריעס
פון די פּראַסטן.

ווער פּרוּווט פאַרטונקלען מיניע אויגן,
מיט גראַע ברעמען אַלץ פאַרדעקן?
מיניע פינגער אויפן רעגן-בויען,
איך פאַרשלייפל זיינע ביידע עקן.

איך טראָג אים הויך און גרינג
מיט נעכטנס און מיט מאַרגנס
אַ דערוואַכטער.

דאָס זונראָד גליט
און שמערן גייען,
אַ וואַכמע נאָך אַ וואַכמע.

קערנער אויף ברוקן

★

פון מנין ליימיק שווינגן ארויס — גרינסטו, ווארט,
און אן דיר — זע, ווי פארארעמט איך בין.
ביסט מנין יאך און מנין תוך, מנין סוד אויפגעקלארט,
ס'בלינדסטע אין מיר וואס טרינקט פון באגין.

טאג און נאכט איינגעהערט צו דעם נס פון געזאנג,
ווי די גרודעס צום טוי און זיין צארטן געריין.
וויפל פרייד ווען איין אות ווי א קריינדל — א זאנג
פון מנינע ליימען ארויס ציטערט דין!

כ'האב מיט דיר מנין וועג דורך די שטויביקע טעג
דא אויפגעהעלט אין אן ארעם געצעלט.
דו ליכטל פון לאנג, מנין זיידנס פארמעג,
דו שמערן פון יעקב אין פעלד.

איך בין געקומען דא

איך בין געקומען דא
צו ברעג, נאָר ניט צו רו.
כאַלד האָט די מאָרגן-שעה
גערוּפֿן: גיי און טו.

— ניט וואַרט, אַיַל צו,
דו יורש פֿון הצות;
ווילסט תיקון — גיי און טו,
קריץ אויס טאַגס העלן אות.

און איידער ווי און וואָס —
כ'האַב שוין אין עול געטוקט.
ס'האַט שווייס געמאַן אַ גאַס
פֿון פנים אויפֿן ברוק,

סיף זיך איינגעזאַפט
מיט חלום און מיט וויי.
און ס'האַט מיין האַרץ געקלאַפט
מיט האַמערס אויף שאַסיי.

ניט טוי און ניט רעגן, ניט בוים און ניט גראָזן,
 אויף טרוקענעם גומען ברעכן זיך קרוגן,
 און אויף איידעלע ליפן די ראָזע
 וועט די תפילה פון דאַרשט היינט ניט גענוגן.

א שלייער אַ בלאַער אַרום דיניע צעפּ,
 נאָר ווי וועט ער ביישטיין אין קופערנעם פלאַטער?
 דעם ווינטס הייסע האַנט קעמט איצט אַלעמענס קעפּ,
 און ווינט איז אַ בוים, און ווינט איז אַ כאַמע.

שמעל זיך אַוועק ביי אַ דאַרער קאַראַמע,
 און זיי זיך אַליין אַ דאַך און אַ שאַטן.
 אַ שוועלבל וועט קומען מיט דיר צוזאַמען
 וויינען זיין דאַרשט און די פליגל פאַרבאַטן.

מאַרגן וועט דורכגיין אַן איינזאַמער פילגער,
 קושן די סליאָדן וואָס דו האַסט געלאָזן.
 דאָס שוועלבל וועט פאַלן אויף זיינע פינגער,
 און ער — ער וועט ווייטער זוכן די גראָזן.

ווי מאַזל צעפינמלט,
און מיט שוועבל צעווינמלט —
פלאַמען די פליאַמעס
אויף דיין נאַקעט געבערג
אין גלי-גאַס פון תמוז.

די אייביקייט שלאַפט דאָ.
אַ פאַסטוך אַ זקן, בלויז ציינער און ביינער,
ליגט דאָ פאַרפלאַכטן אין קנאַדער פון דערנער.
זיין פּינפּל איז שטום,
און עס קראַצט אים דער ווינט
מיט קופּערנע הערנער.

ווער וועט אויפשטיין דעם ווייטיק צעשרינען? —
אין זעקס טעג פון באַשאַפן —
ווי האָט פאַרגעסן דיין האַנט
דאָס דאָזיקע לאַנד? !

די אייביקייט שלאַפט,
און אַרום גלאַצן בערג.
לאַמיר זאָגן צו גאָט,
ס'איז ניט פאַרטיק זיין ווערק,
און מאַנען מיט עזות.

ניט קיין טרייסט אין מיראַזשן,
ביז יעדער שפּאַן — אַן אַזים.

הײַנט טרעפסטו אונדז וואָך בני פלויטן,
און אַלץ אין אונדז צעזונגען לעבט.
אַזוי נישטיק אַלע טויטן,
זון — אַ פאַנצער אויף די קעפּ.

נייע ווערטער, נייע ליכטער,
דער מאָרגן שטרעקט צו אונדז זײַן האַנט,
ער מיסט די בלעטער פון געשיכטע
אויף די פאַרמעטבערג פון אַלמן לאַנד.

און די שמיינער די פאַרגרוימע —
אין פּורפור בלענדן, טרעפּ אויף טרעפּ.
אַזוי נישטיק אַלע טויטן,
דויד זינגט, דאָס פּאַלק — לעבט.

אין אלמער שול, דער חרובער, געפייערט האט פארנאכט,
ר' היימס קרועה-בלויה מיט פורפורן באשפונען.
ס'איז געווען תש"ח,
אויף געסלעך האט געהילכט א פאנצערדיקע וואך,
געשלעגן זיך מיט טויט און טומאה.
אויפגעשוידערט אין שראפנעל-געקראך
האט א מתבודד גמטריות געוויגן,
געוויקלט די מספרים פון תש"ח
מיט פייער אין די אויגן.

— — תש"ח — תיו, סוף פון ספירה; קץ און פטירה.
תש"ח — שחר, ביסט גאר מזכה מיט אן אלף.
א קלאפ געמאָן אין שמענדער,
אויפגעברויזט אין שירה,
און פלוצעם אין שרעקעניש פארענדערט:
— אוי, שחר — שחור!
ווי אן עוף אנטקעגן חלף.

אין חורבה אליין,
אנטקעגן קרישלענדיקן שטיין,
אויפגעהויבן הענט די צוויי מיט א געשריי:
— א, הלמאי אזא חשכות?
דער נר דארף ברענען תמיד
און ווי לעשטמו אים א רגע?
צי ברענט ער דען ניט פאר דינעמוועגן?
וויי! אפילו ניט קיין מנין.
וויי! אפילו ניט קיין צוויי.

לאָזסט מיך איבער קרועה-בלויה,
ווי אין אַ שניער אַ פאַרסמאַליעטן אַ דרויבל תבואה.

ס'האַט קיינער נישט געענטפערט,
געסלעך האָבן נאָר געהילכיקט פון שראַפנעלן.
פון אויסגעהוילטע פענצטער, פון אויסגעקרימטע שוועלן
האַט מען געבעטן: לחם, מים.
און די שקיעה מיט אויסגעשמרעקטע ציינער
ווי אַ חיה.

פון די פלאַמען דורכגעריסן,
צעשוידערט און צעהוידעט —
איז אויפגעשפרונגען דער מתבודד,
און אויף תהומות פון זיין צער,
פון שטן צוגעבונדן —
זיך אַ פרעג געטאָן,
דאָס האַרץ אַ וועג געטאָן:
— איז טאַקע חדוה שוין ביז גאַר פאַרשוונדן?
אַנגעטאַפט האָט ער זיין מאַגער לייב
ווי אַ מצורע דאָס דינע הניטל אויף די ווונדן,
— אוי וויי און ווינד און וויל! —
לחם וויל דאָס מויל,
און דאָס האַרץ — אַ גאולה און אַ ווונדער.
מאַראַ גרויל! —
די אברים צעפאַלן זיך באַזונדער.
— אויף אַ דאַרן טרעט די זויל,
ווי זשע וועט די שכינה נעסמן אויף של-ראש?
און פון דער נידער, דערשלאַגן ווי אין זומפ אַ פראַש —
האַט ער אַ כאַפּ געטאָן תהילים זאַגן, זוכן אַ נחמה,

און ביסלעכוויניז פון קלאַגן — אין אַ שטילער, שטילער דממה,
זוי פאַר אַ געטרײַען פאַטער אַ טענה און אַ שבח:
— אבינו! אזוי ווילסטו מסתמא
יסורים זאָלן זײַן אַ סך, אַ סך.
און ווידער אינגעזונקען אין מחשבות:
— שחר — שחר, וואָס זאָגסטו, תש"ח?

פון הילכנדיקע געסלעך האָט געאַײַלט די נאַכט,
אַרײַנגעוואַיעט אין אַ פוסמן ברונעם.
פון הר הבית זענען שאַטנס אָנגעקומען,
זיך געבערגלט און געהורבעט
אויף די שפּאַלטן פון דער חורבה,
געשליידערט דעם מתבודד מאַגראַראַם,
אַ צי געטאָן זײַן גוף — איז מיטגעגאַנגען די נשמה.

שקיעה האָט געאַשט,
די אַלמע שול — אַ וויסער הקדש.
אַ לעצטער בעטלער האָט צו לעצט
דערזען זײַן מזל — גיפט פון עקדיש.
געברענט האָבן מזלות,
אַ הענגל טרויבן איז זיך צעפאַלן.
אַרויס דער יאָדער, צעפליקט די שאַלעכין,
געוואַיעט האָבן די שאַקאַלן.

שקיעה האָט געאַשט אין דער אויסגעפליקטער נעסט,
אַן מנחה-מעריב אָנגעטראָגן זײַל.
אַ שוואַרצן וואַלד און אַ פאַרדרייטן אָגל —
מיט אַש אין ווינט, מיט וואַלקנס פול אין זשאַר, —
האַט ירושלים אַ זאַט געטאָן איר צער

אויפן צעבראָקטן הויז,
 און מיט געוויין די בראַכוואַרגן באַגאַסן.
 אַ נשמה, פּול־זפּאי, איז אַרויס
 ווי לקראַת פּלה אַ שטראַלנדיקער חתן.
 ברוך דיין!
 פון בעכער איז אַרויס דער זין.
 אַ רים געמאַן האָט זיך יללה —
 אל מלא!
 און נאָך אַ תּפילה, אַזאַ תּפילה
 פון אַלע שערים פון ירושלים:
 — אַ העלף די זין, אונדזער חייל, אבא שבשמים!

אַ נייע תּפילה אַריינגעווייטיקט אין דעם סידור
 צווישן טויערן און געסלעך האָט געווידערט
 ביז צום הר־הבית,
 און ווייטער נאָך, אויף לענדן פון די בערג,
 וווּ ווונדער האָט שוין געלויכטן פון די פּייערס.

ס'איז געווען תּש"ח,
 חצות, ווען שאַטנזענען וואָך,
 אויף ירושלים בערג
 אין פּאַרדריינג פון שאַסייען.
 אויף בראַכשטול האָט געקראַמפּט די נאַכט
 און באַהאַלטן די געשרייען,
 די ווונד אין ווונדער פון געבורט.
 פּיתות זינגלעך — שטורעמרייען,
 מיט מוט פון זיגן שוין באַגורט —
 אויף די בערג האַבן געקלעמערט
 פון די פעלדזן דורכגעשניטן
 אין אַ באַרוועסדיקער פּרייד.

(אויך ר' חיימס זון אין מיטן
פון זיין מאטנאס טרער באגלייט...)
די אשמורה האט זיך געביטן,
הענער האבן אויפגעקרייט, —
האט דער קאסמעל אויפגעאטעמט
גרויסע, רויטע, זיסע צווימן
אנצוזאגן ירושלים — פריד.

זענען פיהות אזוי געגאנגען
קאסמעלס שפיצן צו דערלאנגען,
איבער פעלדון די צעפלאצטע
צו די הייכן זיך געהוידעט,
ביז א פולער טאג אויף קאסמעל
האט דעם ווונדער אויסגעסודעט.

און ס'איז געווען תש"ח — א שחר,
ברויט ווי לחם הפנים האט דערגרייכט ירושלים,
און די זון — א נר תמיד צוקאפנס פון ר' חיים.

דריי לידער פון סינדיהאָן *

א. צו מיין באַגלייטערין

אַזאַ שטאַמיק-מעמיקע,
אַזאַ צוויטיק ליכטיקע —
די שומרון-זון, די סעדערשע
נאָך מיר זיך ציט.

ווהיין ?

צו חורבות סינדיהאָושע
ווי איך וועל היינט נאכטיקן, אַ באַפוילענער :
דאָ היט !

נאַכט וואַרט שוין אין די בערג,
שאַטנס פיבערן בניס וועג.
לאַז מיך ניט אַליין,
גיי ניט, זון, פון מיר אַוועק.

ווער ווייס ווי ווייט די נאַכט וועט מיך דערווייטערן,
לאַז מיך ניט מיט שפיז אין פינצטערקייט,
בלויב מיט מיר, באַגלייטערין.

די שינאה ברענט, איך טו מנין פליכט,
נאָר זיי מיט מיר און היט דאָס ליכט,
אויב ס'איז נאָך פאַראַנען.
צעשניין דיין גוטס, און בלויב,
גיי ניט אַוועק פון דאַנען.

* „סינדיהאָן“ — היים פון ווינטן, נאָמען פון אַן אַראַביש דאָרף.

ב. ווי א לאַגל

ווי א לאַגל אַנגעפלוישט מיט ווינט
ווינט זיך א געשוואַלענע לבנה
אויף מאַכיק דעכל פון דיין חרובן מעטשעט.

סינדיהאַן! טויט דיין מועדזין,
נאַר איך הייב אויף פון דינע טרערן א געבעט.

א קריגער בין איך דא, א וועכטער,
א זיגער א גערעכטער,
נאַר בלייך ווערט יעדער זיג אַנטקעגן טרערן,
און כ'וויל אַפּמעקן פון דינע חורבות
דאָס צעשמערן.

איך ווייס, גערעכט איז יעדער שאַם,
און דאָך ברענט אין האַרץ די קויל פון חטא.
תמיד פרעגט א יתומל: פאַר וואָס?
אויך דא, בני דיין מעטשעט.

אַנגעפלוישט מיט ווינט
באַוואַלקנט זיך אַצינד
דער לבנהדיקער לאַגל,
און זע, אויף מיין געווער
בריט א טרער
פאַר דיר, סינדיהאַן,
פאַר דיין וויי און וואַגל.

סינדיהאָ, היים פון ווינטן,
אָנוואָרף פון צעשמערטע נעסטער, —
מיר היטן אַ זכרון אַ פאַרדינטן
פון דינסט אַ מאַכטער, אונדזער שוועסטער.

פאַטמאַ, קליין ווי אַ וויינשטאַק,
פאַטמאַ, שיין ווי אַ וויינשטאַק —
ווער האָט אירע וויינען אויסגעזויגען?
צו אונדז טוען וויינען
אירע טראַכטמעדיקע אויגן.

דו פאַסטן-מאַכטער דו —
פאַר אַ קווערטל קאַזע-מילך אין אַ מעת-לעת
האַט מען באַרויבט דיין רו
און דיין נשמה.
פון דיין קבר מיאַוען קען
און בעטן איצט נקמה.

דער היישעריק, די היה —
אַראָפּ זיין גאַלדענע אַבאַיע!
זאַל גליען די נקמה פאַר דער פאַרשוועכטער!
זאַל גליען די ליבשאַפט צו דער גערעכטער!
פון קבר איר געבעט — —
הערט אים אין די שישערייען,
און אויף די בערג פון סינדיהאָ — טרעט
מיט איר נאַמען — אויסגעשמערנט אויף פלי-זין!

קערנער אויף ברוקן

א. אומעטום

אומעטום, ווו איך קום, וועל איך טראַגן,
די פעלדערס פארנאכטן און די פעלדערס פארטאָגן,
ליים אויף מיין קני,
אויף אַקסלען — דיין הימל,
און אויך דאָ — אין טומל-געווימל —
בענטש איך אין יעדן לויט ברויט
דיין זאָנג און דיין קימל,
און איך אַטעס מיט ווינט
דיינע גראַזן און בלעמער,
און אזוי אלייניק און פרעמד
זע איך אויס אין מיין לינגענעם העמד
אַט אַ דאָ, פאַר די טעמפלען
פון שטיינערנע געמער.

סאַראַ זינד אין פּרילינג — די פּיקוסן געשוירן.
ווער האָט עס אויסגעטראַכט די גרינע מאַנעקענען?
ביימער טייערע, אייער חן האָט איר פאַרלוירן,
און אזוי שווער אייער ביימערשאַפט צו דערקענען.

כ'וועל גיין און פּרעגן יעדן פּיקוסבוים באַזונדער:
איז דיר גוט אזוי אין פאַרגליווערטע פּאַסאַנען —
צווייגעלעך קורצע, אזא קאַפעלע אַ רונדיקס,
גולמדיק פאַרגלאַצט אונטער משא פון באַלקאַנען?

צי דען האָט איר ניט ליב די פּרנהייט — פּרילינגס פנים,
דאָס שפּאַרן און יירן פון אויפגעקרוינטע ברייטן, —
אז צווייגן זאָלן שפּילן ווי ווינט מיט פּאַנען
אויף העלער קאַרוסעל פון בלויען און פון בייטן?

סאַראַ זינד אין פּרילינג — די אויסגעווירעמע ביימער!
סאַראַ ענגשאַפט זיי אין שטייניקן געקלאַמער!
איך הער אייך, וואַרצלען, וויינען אונטער שטיינער,
באַלד הייב איך אויף מיין האַמער.

כ'האָב ליב די פונקען
וואָס ציען ביז הימלען
דעם האַמער,
און שליאַכן — די אַייליקע מיילן
וואָס נעמען אין וועמלוף
די שמעט און די דערפער
צום מיקדש פון פניער און זמר,
צו קונויע וווּ אייזן זיך גייסמערט,
און ס'זינגען די יונגע געזעלן
צום פּרילינג, דעם גאַלדענעם מיסמער.

אזוי — פון לאַנגאַנען,
ווען כ'האָב נאָר צוויי געקענט ציילן,
ביז איצט — אין דור פון פאַרגיפסטער לבנה,
און בלומען די קאַלטע פון ניילאַן.
נאָך זייג איך דעם אַמעם פון וועגן,
און ס'קאָן ניט קיין פּלויט מיר פאַרשמעלן —
דעם טאַגן פון די פונקען,
דאָס ליד פון די יונגע געזעלן.

גאָסן און געווימלען, ס'בל'ען די נעאַנען,
און די פרייד שווינגט אינגעהילט, אזוי פאַרדעכטיק.
לאַז איר און געטרוי, דו קענסט איר פון לאַנגאַנען,
זי איז תמיד מאַרגנדיק און תמיד נעכטיק.

זי האָט דאָ אַמאָל מיט איר באַרוועס אָפּגעשטעמפּלט
די ווייסע זאַמדן, דעם נאַקעטן אומענדלעך.
לאַז איר ווי זי איז, פאַר דעם קאַלטן טעמפל,
ווי נעאַנען בל'ען צו די שטערן פרעמדלעך —

אינגעהילט אזוי, אַ שאַטנדיק פאַרשטעלטע —
אינגראַבן אירע אויגן אין די אומענדן;
זען נאָך אַמאָל די צעפלאַטערטע געצעלטן,
און אויף קעלניעס — די לבנהשע צעמענטן.

דעם העלן אַלף פון דער שטאַט צו דערמאַנען,
דעם הויכן בלאַ פון אַריבער אַלע טאַרגן.
און מיט דער קראַפט פון הלום — אויך קומען מאַנען
דעם בית און גימל, די שיינע שטאַט פון מאַרגן.

דיניע מוליאָרעס, די יונגע פּרילינגס-פּרינצן,
ערשט אַרצפּגעטאַנצטע פּון די הויכע שטאַקן —
שטייען שוין דערשראַקן: קוים וועסטו צעמינצן
דעם שיינעם חלום, און ווערן פּרי אַ זקן;

זיין ווי אַלע שמעט — אַ קרישלידיקע אַלמע,
מיט קורצן ייחוס פּון גיך-פּאַרבליטן ניסן;
מיט גאַסן — העלע אויסגעפּוצטע יומטוב-מאַנטלען,
און אונטער דעם — אַלץ קויטיק און צעריסן.

צי וועט גאַלד אַזוי פּאַרזשאַווערן די קרעמער?
צי וועלן וווכערס פירן גאַט אַליין ביים נאַז?
און אויך בני די איידלסטע, וווּ גייסט און זמר —
וועט שאַכערן דער שקר פּאַלשע וואָג און מאַס?

און דאָ וווּ בשורה האַט יובלדיק געהאַרנט,
וווּ האַנט אין מי צעגלימ, און האַרץ אין גלי צעלידט —
זאָל ווי אומעטום, אין מידכר פּון קאַרידאַרן,
שטרענג מולכן אַ ספינקס, רוטיניש קאַלט געניט?

דיניע מוליאָרעס, די ריטערס פּון דיין חלום —
דיך, יונגסטע שטאַט, זיי היטן — זאַלסט ניט ווערן אַלט.
זיי קניפן דיניע שוועלן צו שרונס מאַלן,
און דיניע דעכער — העכער, צו גלילער וואַלד.

נאכט אויף די פרינצן פון לידער,
יעדער צעגייט זיך באזונדער.
פון רויך און רייד אזא מידער
גיי איך ווידער שעפן ווונדער.

ניט מורמלען, ניט פלזכן, נאָר בענטשן,
מיך ציט פון די רויכיקע טישן —
ווידער צו גאסן און מענטשן,
חברים — מוליער און פישער.

הערצער — געטורעמטע שטיגן,
נשמות — זעגלען צעפאכעט.
דארט שיינט נאָך לויטער דער ניגון
אין מעסטל פון זאָרגן און יאָכן.

ווי אַרעם די פרינצן פון לידער,
יעדן זיין טרערדיקן טראָפן.
צינדט אָן, טרויעריקע ברידער,
דעם מאַרגנשמערן צוקאָפּנס.

ביסט נאך אלץ וועג און געוויין,
און דיר איז שווער צו פארשטיין
דעם ווונדער פון טאג,
דעם האמער אויף שטיין.
דו ביסט שמויב אין ווינט,
א שפענדל אין שטראם,
און זאגסט אויף דער שטאט
אז א בויגע איז זי
מיט גורל פון סדום.

ברודער! בענטש אויך דעם דומם,
ווייל הארץ שוימט אין דומם,
א חלום אין אט די געבייען.
דא שווינגן פארקנאטן לאנגיאַריקע טרוימען,
געבורטן, לוויות,
פריידן און ווייען.
צי וועט דען נאָר בראַכוואַרג פאַרבלייבן,
א קנאָדער פון אַשן און שטויבן?
צי וועט דען די זון בלייבן אליין
אן די טויזנטער שויבן?

צי וויל דען ניט די ערד, אונדזער מאַמע,
מיט אייזן און גאלד אין די שיכטן —
כאַווען די אוצרות פאַר מענטשן
צו בויען און וואַקסן און ליכטן?

ברודער,
ביסט נאך אלץ וועג און געוויין,
שרעק און פארגיין,
און מיד איז דיין וויסן.

נעם דיין שאַטן אוועק פון די ווענט,
בענמש דומם און מענמש,
און רייס אראפ פון דיין העמד
די שקיעהשע ריסן.

פרי-זומער,
איך קום צו דעם מארק,
און מיין הארץ ווי די פורן באלאדן,
מיט ארבוזן פון טאל,
מיט עפל פון בארג,
און איך קלאפ אן אין דיין פארהאמערטן לאדן.

דו, טרויעריקע דו,
איך דיין טונקעלער רו, —
ווי זיצסטו אליין אין ווינקל פארפאנצערט,
ביים פארוויאנעטן רויזקראנץ
פון שימל-פאפירן?
איז דען ניט בעסער דער ווינט, דער צעטאנצער
פון טאלן און בערג, פון ליכט און קאלירן?
ביז ווען איך דעם טונקעלן חדר,
איך די אַבלשע קליידער
שנירלען שווארץ-פערל פון יארן
מיט אש אין זכרון?

איך רוף דיר, איך וואָרן:
קיין זאנג ניט פארטריקנט
ווי לאנג זי וויל זון,
און אַ קוואַל — אויב ער בענקט
צום שטריק און צום עמער.
אויך דו — גלייב און ווערסט שענער.

נאך זענען דא ברידער — גערטנער געטרניע,
נאך זענען דא שמידער — ליד זייער פייער,
און זיי אלע ווארטן זאלסט קומען.

די ארכוון פאר דיר,
און די עפל פאר דיר,
פון טאל און פון בארג,
און פון הימלען די זיבן אין ברוגעס.

האַרבסט,

רויט בליט די בוגענוויליע, פלאַמיק רויט,
און די קראַנקע אַינלן זאָגן אַז דער האַרבסט איז קראַנק.
אַ פּויגל אַ פאַרווונדיקטער צעשריט זיך אויפן פּלויט:
איך האָב פאַרלוירן מינע פּליגל און געזאַנג;
אַ זקן כּליפּעט בײַ דער צאַנקענדיקער קנױט,
און אַלץ וואָס גײט פאַרגײן — יאַמערט פון פאַרגאַנג.

האַרבסט,

רויט בליט די בוגענוויליע, פלאַמיק רויט,
און די כּמאַרעס צימערן פון דעם באַנניטן בלי.
שוין ווינקט מיט רײפן חן דאָס בינטל אַרבעס אויף דער שױט,
אויסגעצירט מיט ברױן און גאַלד פון סוף-זומערדיקן גלי,
און שטילערהײט גײט און זײט
דער גרויסער איידלמאַן פון ברױט,
און יעדער קערן — אַ שמערן אין דער פּרי.

די פעלדער פון עמק רירן דורך אן —
 אַמעמסטן, שמאַט, מיט בלומען און קוסטן,
 און אויף דינע שוועלן שימערט דער מאַן
 מיט דאַרפישע חנען און גוסטן,
 ווי ס'וואַלט ווער באַזייט דינע ברוקן
 און מיט קערנער באַפערלט אַספּאַלטן —
 אז אויך דינע מויערן זיך טוקן
 אין לאַנקישע גרינען צעקוואַלטע;
 עס בליט און וואַקסט דיין שמייניקער היכל
 און דו שיקסט מיטן ווינט דינע גרוסן,
 שיקסט דיין דאַנק פון די שמייניקע הייכן
 צו די טאַלן פון ברויט און אַרבונן.
 ביז תרודישער גרודישער רחבות
 בלויט דיין ים-זוים און זעגלט און רודערט,
 און אויף וואַרעמע פעלדישע פאַכוועם
 לייגט דער פרמל זיין קאַפּ ווי אַ ברודער.

אין צוויטיקן רעגן

אויף ליבשאפט פרעג, נאָר ניט אויף אירע מאַסן,
ניט מאַן בני איר געזעצן און גענויקייט.
אַ כוואַליע קומט מיט שווימענדיקע גאַסן
און וואַשט דיך אָפּ מיט שמערן און מיט בלויקייט.

אויף ליבשאפט פרעג, נאָר רוף ניט אויס איר נאָמען
אין פאַרמ, אין דער געהאָוועניש בני שיפן.
מיט שוים און פּייער הייבן זיך די שמראַמען,
נאָר פּערל ציען סודיק אין די טיפן.

אויף ליבשאפט פרעג בני שמערן אויף די ראַנדן,
דאַרט ווייט וווּ אַלע זעגלען זיך פאַרקניפן,
וווּ ים שיט אויס צום הימל זיינע זאַמדן
און זיפט זיי דורך לבנהדיקע זיפן.

אויף ליבשאפט פרעג, נאָר קניפּ זי ניט צום אַנקער,
נעם צו בניים ים איין רגע בלאַע טבילה,
און ווען די כוואַליע איילט אַוועק — אַ דאַנק איר,
און שיק נאָך איר דיין בליק — צוויי זעגלען שמילע.

ווען דו בעסטסט מיין באריר
און איך בין ניטאָ,
נעם דעם שאַמן פון מיר
און זוך מיין פנים
אין דער פארנאכטיקער שעה.
איך בין דאָ אין טוי אויף דיין שויב,
איך בין דאָ אויפן וועג פאר דיין הויז,
און אויב דו ווילסט —
רייס מיין האַרץ פון דער שקיעה אַרום
און שמעל אויפן טיש ווי אַ רויז.

און קומט די שעה פון געוועלעך און צעפאל,
ווען עס צעשטויבן זיך בליטן און בלעמלעך —
זוך מיך אין דופטיקן שטויב,
אויך שטויב קאָן זיין געמלעך
און ראוי צו לויב;
און ווען עס צעפליט זיך דער שטויב —
אַמעס מיין אַמעס אין ווינט.
איך בין אין דעם שוועביקן לויף
ווי גאַרניט פאַרשווינדט.

און זאָג ניט אַז ווייט,
און זאָג ניט פאַר גאַנג.
די ווייטקייט איז נאָר אַ גרייז פון דעם אויג,
די שקיעה איז נאָר דער שאַמן פון שרעק.
אַט נידערט די זון צום אַפגרונט גענויגט,
געפינסט איר ווידער באַגין אויפן ברעג.

א

ס'האָבן זיך יאָרן געביטן
מיט זריעהס און שנימן,
אַזוי פיל בלעטער געפאלן,
און אַזוי פיל נייע געבליטן,
און דו, מיט ייִחוס פון חוה, —
ביסט מײַנע געבליבן — אַ חבר.

ווער בין איך צו דיר ?
ניט האָר און רעגירער,
באַפעלער, מושמירער,
מיט מאַנשאַפט שטאַלצער באַמאַנט.
כ'האַב דיך אין טרויער געזען,
מיר צוויי שאַמנס אויף דער זעלביקער וואַנט ;
כ'האַב דיך אין מײַנע אויגן געזען, —
אין פּײַערגאַלד פון חלום בײַנאַנד.

אונדזער שטוב —
דו האַסט די וואַסער אויף דילן צעגאַסן,
איך האָב זיי געווישט מיט מײַן האַנט.

אונדזער פעלד —
מיר האָבן צוזאַמען גענאַסן
פון טוי און האַמסיניקן בראַנד.

מיר צוויי —
מיר האָבן די צאַרנס און די פאַרדראַסן
אין ווייטיק פאַרגומיקט מיט גלעט פון פאַרשטאַנד.

יארן וועלן נאך קומען און גיין,
און דו מיט ייִחוס פון חוה — אַ חכר צו מיר.
געאַרעמט אין פרייען, געטוליעט אין ווייען —
מיר וועלן נאך שנײַדן, מיר וועלן נאך זייען
אַן אַ שיעור, אַן אַ שיעור.

ב

ווי אַמאַל, צווישן פרמל און ים,
אין האַמסיניקן פלאַם,
אין גליווינטס צעברויזטן קאַדריל —
קומען באַרוועס און שמיל
צו דיין אַפענער מיר,
זיך בייגן צו דיר,
און דו — מיט אַ קרוג אַ צעקוואַלטן
צו וואַשן מיין קאַפּ,
און וועקן מיין פרייד,
וואָס האַט זיך אין זאַמדיקע וויךבלען באַהאַלטן.

און ווידער אַמאַל אַיילן אין צימער
מיין דאַנק דיר צו ברענגען, —
אַ זון-כרוינע פימע
און אַ קיל טרויביק הענגל,
און קניען פאַר דיר ווי אַ לאַס בנים וואַדי,
מיט אַ גרעזל אין מויל — אַ סימן,
אַז פאַר מיניע טעג, מיין גראַע סטאַדע,
ביסטו אַ ברונעס און אַ הימל.

מינע פינגער אויף דיין קאפ האָבן געצימערט,
 פון גרויס שווינגן האָבן אויפגערירט קלאַווישן,
 און די פאַסמעס אויף דיין שמערן, גראַלעך, שימער —
 האָבן ווי אַמאַל, גאַלד-לאַקיקע און פרישע —
 מיט זונשנין מינע פינגער אַדורכגעפינערט,
 אַוועקגענומען דעם מידן שלוכין פון עלטער.
 און ווי אַ בוים — אין געבלי אַ נייער —
 האָב איך דערפילט אַ ליבשאַפט צו וואַלד און וועלדער —
 איך געהער דיר, אַלעמען, צום גאַנצן לעבן,
 אַ אַן דיר בין איך ווי אַ ברונעם אַן די קוואַלן.

אַ נייעם פאַדעם האַסמו אַנגעהויבן וועבן,
 און אַ גראַע האַר איז פון דיר אַראַפּגעפאַלן.

און איצט איז פרי,
 אין ליוליעניש פון שמערן,
 קוים צו הערן —
 שאַרט אַוועק די נאַכט
 דינע ווייכינקע פאַנטאַפּל.
 מוסט אַן די שווערע שיד
 און אַנילסט שוין אין קיך
 צו די קאַרטאַפּל.
 די קעסלען זידן און עס בולבלט,
 נימאַ קיין צייט צו וואַרטן.
 און דו — פאַרשעמט, מבולבל, —
 בינדסט און בינדסט, און ניט פאַרבינדסט דיין פאַרטערך.

נאך נאכט אין דיניע אויגן, חלום, דרימל,
נאך ווייט, שוין ווייט דאס מעלערל פון הימל,
וואס כ'האב דיר צוגעזאגט
אמאל אויף בערג, אין לבנה-קלעמער.
אט קלינגט אין פעלד דער גלאק,
און דער גרויסער כוים פון מאג
צערוישט שוין זיינע בלעמער.
נו גיכער, גיכער, גרייט דעם פרישטיק,
א גאנצער קיבוץ ווארט שוין אין דער מיר.

נעם צו מיין ברכה,
אזוי פיל ליכט און אזוי פיל לידער
בענטשן דיך אין מיר.

דו סודיקע דו, וואָס ביסטו פאַר מיר?
אַ צייכן, אַז איך בין ניט אליין.
דיין בלאַנדקייט אין מיר ליכטיקייט שפּרייט, —
זאָג איך גוטן-אַונט זיבן מאָל גוט,
און אַלץ ווערט אַ פּרייד אויף שוועל פון דער היים,
און אַלץ ווערט אַ היים אין אַט דער מינוט.

★

גיסט מיר אַ העמד צו בייטן דאָס העמד פון טאָג,
הייב איך אויף מיין לויב און איך זאָג:
אַ לויב צום פּלאַקס וואָס וואַקסט,
און אַ דאַנק דינע וואַרעמע הענט.
העלט אויף אונדזער שטוב ביו ערדישן אַקס
אין שמערך-געבלענד.

★

אַזוי דיין מיין הויט
און איך קוק דורך איר אַרײַן,
ביז איך זע דאָס ברויט
אויף קלאַווישן פון מיין בייך.
אַזוי דיין מיין הויט,
און עס שפּאַרט דורך איר געזאַנג.
אַ הימען צו ברויט,
אַ זייל פאַר דער וועלט — יעדע זאַנג.

א

שמילער, שמילער, קוים א פליג צו הערן.
אזוי זאמלט זיך צווישן בערג א שמורעם.
די רו רירט, אט פאלט אראפ א שמערן,
און באַלד וועט א מענטשל ארויס פון פורעם.

ב

שרעק און גליק, עם שפארט דער פניערשמראם פון לידן,
דו ליטערסט איצט דיין גאלד אין דעם רויטסטן טיגל.
אין צאפלקראמף פון דינע אינגעוויידן
ווערט א וועלט מיט קוש געזיגלט.

ביין פון דיין געביין און פלייש פון דינע פליישן
אין אַמעם געמלעכן ווערט איצט געמובלט.
מיף אין דיין ווייגעשריי ווידערט דער בראשית,
מיט י ה י - א ו ר גייט אויף דיין עופל.

פון מיף נאַכמעניש, פון שמאַכמעניש א בלינדער,
נאַר ליכטער שפארן שוין און אויגן זוכן.
קומט אַרײַן, זקנים, נעמט אויך מיט די קינדער, —
אויף לבנה-מאַץ מראַגט שוין די זון איר קוכן.

ג

מיט ליכט געמערט, מיט ווייטיקן געטאָפּלמ.
נאָך אַ קול בת-קולט אין טאָניקן געהילך.
דער בלינד־נקער, צו נאַכטיקייט גענאַפּלט —
בעט זײַן פּרײַהייט, הנאה פון ליכט און מילך.

מיט צוקעניש און שרײַעניש זײַן מאַנען,
און די פּיסלעך — זיי באַלעווען פון בינד.
אַט דאָס פּיצל וועט אַמאַל טראַגן פּאַנען
און אַנטקעגנגײן דעם האַגל און דעם ווינט.

אַזאַ מענטש־ל וואַקסט — ניט נאָר צו פאַרוויגן
זײַן שוואַך געביין מיט אַ פּיטומל אין מויל.
אַ מענטש וואַקסט אויף — צו קריגן, אויסצוויגן
זײַן ברויט און חלום פון גורל און פון גרויל.

און ליכט פון וויי — לאַמיר צינדן, מערן,
און זאַל ער הערן פון בעכערס דעם געקלאַנג.
פאַר זײַנעטוועגן איז געפאַלן אַ שמערן,
הייבט אים אויף מיט אַ געזאַנג!

*

ניסן.

עס לויפן חמורים, די עקן פארריסן.

שוימיקע נאקנס,

פרייכיקע געזער.

וואָס רעוועסטו, אייזל?

עס פלאַצן די שטיינער פון גרעזער —

לויף איך אַ פליק טאָן אַ גרעזל.

ניסן.

די ערד ווערט ווידער געבוירן,

און אזא קינאה, חמורים! — —

ווער קניפט אונדז צו ווינטער

מיט שאַטן און צווינטער?

העי, די שימחה וווּ געמט מען,

און דאָס פארפרוירענע האַרץ ווי גיט מען

אַט די שפע פון פאַרבן און ריטמען?!

*

אין אזא טאג קומען שפערלען צו די ווערבקעס —
א פיק טאגן די צערצאצמע קארעס: הערמ! —
פרילינג אויף דער ערד!
און זיי, די אלטע רימערניס פון טרויער,
וואס שאקלען-שיקלען תמיד מיט באדויער:
— וויי, באשערט — —
א צוק גייט דורך אין זייערע גלידער:
— אפשר טאקע יא?
— זיכער! צעזינגען זיך די שפערלען,
זיכער יא!
און זיי פאטשן מיט די פליגל:
— פארשפעטיקט ניט די שעה!

דו ביסט פלאם, און אויף דיין פנים — אש.
דו ביסט קוש, און דינע ליפן — צו.
ניט פאר דיר דער ליכטער צערמל-נאש
וואס זיין סוף און אנהייב איז די רו.

פון אונטער אש גליט ארויס דיין פלאם,
נאך ניט געקילט אויף דעם לאנגן וועג,
און הינט מייל איך מיט דיר ביזאם
איין וויטיק מיט בלונג צוגעדעקט.

אין דרויסן פרילינגט, א, נאך א מאל.
איין פרילינג קאן דער ערד ניט סטינען.
נאך א מאל קושן זיך בארג און מאל,
און קינדער שמייכלען נאך לוויות — —

און אויך דיין אש הייבט אויף די פונקען,
דינע ארעמס — צעעפנט, גרייט.
און איך — פון דיין גלום באטרונקען, —
איך פלאפל: פ ר י ל י נ ג,
און דיין הארץ פארשטייט.

ווייל מיר ביידע ווילן ווערט די שטוב א וואלד,
און זע א ווונדער — ווי די מעבל גרינען.
א געשלייערונג פון שאַטנאס אונדז באהאַלט,
און אין קליינעם שטיבל, די באהעלטעניש —
א וועלט, אַזאַ זינגענדיקע וועלטעניש,
א קאפעליע פון פייגל און בינען.

און מיר צוויי, איינזאַמע, ווייזאַמע ביידע —
מיט פייגל און בינען אין איין קאפעליע.
עס מישן זיך אויס די ווייען און פריידן,
פון איצט און אַמאַל די חלומות און ליידן,
און אויף דיל, און אויף וואַנט, און אַריבער דער סטעליע —
אַזאַ ליכט! — לאַמיר זאָגן: גן-עֶדֶן! — —

צי דערקענסטו דעם בוים וואָס גלעט דעם לאַדן?
געדענקסטו דעם טויער וואָס גאַט האַט פאַרשלאָסן?
א, לאַמיר פאַרגעסן אַלע פאַרדראַסן,
מיר, חוה און אדם.

אין פעלד

צו עין־שמר

א. מיט עפל און שוואַלב

אין דופט פון בוים וועט מײַן אומעט ניט האַפּטן.
אין ליכט פון בוים וויל מײַן שאַטן אויך ליכטן.
קאַרמע מיד, פּרילינג, מיט דינע זאַפּטן
וואָס שטראַמען אַרויס פון ערדישע שיכטן.

מיט עפל און שוואַלב אויף איין צווייג צעהוידעט
וועל איך זינגען מײַן לויב צום גוטס פון די טיפּן.
איך וויל ניט בלייבן אַליין, אַ מתבודד,
אין שאַטן פון ווענט מײַן איך נאָר צו איכן.

מײַן הונגער צו זון — מיט בראַנד אויף די ליפּן.
מײַן תּפילה צו פּרייד — דערהויבן פון בראַכן.
טעג העלע, יאַכיקע, טוט מיד פאַרקניפּן
מיט ליכט און מיט דופּט, מיט שטראַליקע יאַכן.

ב. אין דיין בראשית

א גראב טאָן נייע קוואַלן — צו דערפרישן.
אויף טוענדיקע פינגער — אָן אמונה.
גרויסע וועלט, דו ביסט נאָך אַלץ אַ קרישל,
דו האָסט דיין גרויסקייט נאָך ניט געפונען.

און מעגן געטער פעסן אויף דער העזה,
און מעגן אַלע תמימים אויף אונדז גאַפן.
מיר, די פאַרליבטע אין עולם-הזה —
מיר פאַרקאַשערן די אַרבל צו באַשאַפן.

פעלדזן פלאַצן מיט שיינענדיקע שטאַפן,
און קוואַלן שלאָגן צו אַ נייעם ברונעם.
וועלטס בלאַער פאַרמעט פלאַטערט אָפן,
און אויף די פינגער — אָן אמונה.

ג. טרויבן

צום ווינישטאָק בין איך געקומען
זיבן יאָר נאָכן געפלאַנן,
און טרויבן האָב איך געפונען —
רײַפע, מיט זונליכט באַגלאַנצט.

כ׳האַב אויך געזען די ווונדן,
מיף איינגעשראַמט, איינגעקאַרבט.
זיי האָבן נאָך מער געצונדן,
מיין דאַרשט און מיין נייגער געהאַרבט.

מיט סאַראַ צוקן פון פינגער
האַב איך די טרויבן געפליקט!
שעם זיך ניט שמייכלען אַצינדער
צום ווונק פון זעלמענעם גליק.

ניט שעם זיך דעם נס צו דערציילן
אַט ווי ער איז אויף דער וואַר,
זאַפטיקע טרויבן צעטיילן
נאָך זיבן ווונדיקע יאָר.

נעם אויף די דלאַניעס אַ שמענגל
און גיי אַרויס אויפן שליאַך.
הענג עס אויף שמערן-געהענגל
לפּבוד דעם ווינישטאָק — צו אַכט.

זאלן די טרויבן באפינקלען
דעם מידכרם הארטן געהויל.
איך וועל אין מינע פיר ווינקלען
ציען דאס הענגל צום מויל.

אניל זיך ניט, אומעט,
כאטש זומער פארזומערט.
געפלאצט האט דאס ליכט ווי בורשטין,
און ס'לעשט זיך אויף פעלדער דער גרין,
נאר דער מילגרוים האט נאך ניט פארשפעטיקט,
די ארכוון נאך טויגן,
און קאנסט נאך געפינען אין אויגן
א רמז א צארטן.

דאס בידל שטייט אָפן,
און עפל שוין ווארטן,
זאפטיקע, קאלטע,
אין שאַטן באהאלטן.
דארטן,
אויף דופטיקע שטאַסן,
מיט טוי-זאלב באגאַסן —
קיניגט די מלכה פון גארטן.
זי איז דארט נאר איינע,
צו איר מורמלען בלעטער
דעם חלום פון ביימער.

זי איז איינע,
צו איר קומט ניט קיינער,
ניט העלדישער רייטער,
ניט איידעלער רייטער,
נאר דו, מידער שנימער,
וואָס ביסט אויף די פעלדער געגאַנגען,
צעמורשט ווי געדראַשענע זאַנגען.

נאָר דו מיט דיין קומער
אין בליק דעם באַהאַרצטן —
דו וועסט אַ קוש פון איר פאַנגען,
און וועסט נעמען דאָס ליכט פון דעם זומער
מיט איר אין בײַדל צו האַרבסטן.

— — — — —
אײל זיך ניט, אומעם.

ה. ערשטע טראַפּנס

די אויגן ציען פאַרווונדערט, —
ווי שיינ יעדער טראַפּן באַזונדער
מיט שמראַלן באַשנירלט
דעם באַרג-האַלדז דעם הויכן.

צו פערל אַזעלכע
וועט קיין מויכער ניט מויכן.

שיין — ביז שטאַרבן.
זע, מאַלער,
ווי זון מישט אין רעגן די פאַרבן.

אַזוי וואַרעם דער רעגן,
טוליענדיק,
טרערנדיק,
מאַמיש.
און ווער האַט בניס וואַלד דאַרט
אַזוי פאַנאַראַמיש,
זוניק און פאַניש
צעשמעלט זיך ?

אַ הירש אַ פאַרגאַפּטער,
ווי אַ סטאַמוע פאַרגליווערט,
קאַנסט אים שערן די הערנער.

איין רגע — אַט רירט ער
דער באַרגיקער שאַנקייט אַנטקעגן.
באַלד וועט אויך אַנטלויפן דער רעגן
אויף זײַנע גאַלדגיניקע הערנער.

זייער,
צעשפּרייט דינע קערנער!

לעגענדישער בלענד,
מאגיש פארנאכטיקע שפיל.
מאזאליקע הענט
וועבן לבנה-געהיל.

ווי בין איך אצינד,
און וואס אצינד, שפעט צי פרי?
לעגענדיש זיך שפינט
דער סוד פון בלוונג און פרי.

אודאי פארנאכט,
נאר בינען זענען ניט מיד.
דער האניק אין טראכט
איז דער געזשום פונעם ליד.

מען זופט פון דעם צווייט
און מען גיט האניק דער וועלט.
צווייט שיט זיך און שיט
און אויף די פנימער העלט.

אלט, יונג — טריט ביי טריט,
אין געהוידע פון וואר און סוד.
זע, אלץ הוידעט-מיט
אין ניסנס בלי-קארטהאד.

אין צוויטיקן רעגן

נאכטיקע בלויען פארשווינדן
אויף דינע ווארעמע ברעמען.
זאל אין דעם זוניקן צינדן —
זי, אונדזער נאכט, זיך ניט שעמען.

כ'זע דיך אין פרי-טוי געצוואַנגן,
אזוי ווי ס'זעט דיך ניט קיינער.
כ'זעל אונדזער סוד איצט אויסזאָגן
פאר גראָזן, קוסטן, און ביימער.

וואָס איז זיך איצטער צו שעמען?
פרילינג איז חתן צו אַלע.
הייב אויף, דערהייב דינע ברעמען,
די גאַנצע ערד איז איצט פֿלֿה.

אויך גראָזן, אין מערציקן גלײַען,
מיט בינען מאַנציק צעהוידעט —
איינער צום צווייטן זיך צײַען
מיט ליפֿן — קושיקע סודות.

קום, לאַמיר דורכגיין אין צווייען
אונטער דעם צוויטיקן רעגן.
קום מיט דעם פרילינג זיך פרייען,
וועלט ווערט געבוירן די רגע.

די ביימער — אַרעמס צעעפנט,
די קוסטן — האַריקע קרויזן.
זע די גן-עדנשע עפל,
זע די אַמאָרישע רויזן.

דאָס איז דער רמז פון צווימן
אויף אונדזער פאַרביק פאַרמעגן.
בוים, קוסט, און גראַז, מיר — אין מיטן.
קום אין דעם צוויטיקן רעגן!

אִינַה אַלֶט

אַ מוּשֶׁל בַּיִם יִם

7	אַ מוּשֶׁל בַּיִם יִם
11	פּרעג די פּאַווע
12	מאַמע
14	אַט איז
16	דיין פנים
18	איז טאַג פון מיין געבוירן

ברידער

20	א. זאַגט, ברידער
21	ב. פאַרשעמטע פּאַנען
22	ג. מיר, פון אַלטן שבת
23	ד. סטרונעס

געבוֹיגענע זאַנגען

27	אַזוי טוט די צייט
28	פעדעם
30	צער
33	זאַל איך זאַגן
34	די שעה פון זכרונות
36	צום הינטל לוקי
38	אויף דעם גליט מען אַ לעבן
39	דעם טרויערס שוועסטער
40	„דאָס יונגל“ פון פיקאַסאַ
42	ווער זעט נאָר פרייד ?
43	„די ליעבערין“ פון רענואַר
44	קאַמעלעאַנען
46	דער אַפענער מילגרוים
48	די קעגורין

די שאַטנס פון זומער

50	א. אין יענעם זומער
51	ב. אין ליידיקע שטיבער
52	ג. אַ טענה
53	ד. די צוואַה
54	ה. פון דער טיף

55	גלאדיאלעס
56	נאך יעדן שטרויכל
57	אלעאנדערס

א דאנק צו דער ערד

61	צו דער זון
62	יעדער טאג
63	פון ספר בוים
64	אין אזא פארנאכט וועל איך ניט שטארבן
70	טעג און שעהן
71	צו א פייגעלע
72	עפיטאף
73	א דאנק צו דער ערד
77	אונדזער דארף איז נאך יונג

ווינד און חלום

81	תמיד
82	ניט א קנעכט
84	און איידער
85	ניט ווי זיי
86	אנטקעגן די געצן
88	אזוי זאגט דאס ליד
90	צו אברהם סוצקעווער
92	ווינד און חלום
93	חבר
94	ס'איז אונדזער זכות
95	צו יעקב פרידמאן
96	ווערטער יידיש
97	דער שמיד זינגט
98	מיין שיפערשאפט
100	יינגל

קערנער אויף ברוקן

105	פון מיין ליימיק שווייגן
106	איך בין געקומען דא
107	חאמסין
108	מידבר
109	נייער טאג
110	באלאדע פון תש"ח

דריי לידער פון סינדיהאן

115	א. צו מיין באגלייטערין
116	ב. ווי א לאגל
117	ג. אונדזער שוועסטער

קערנער אויף ברוקן

118	א. אומעטום
119	ב. די ביימער פון שטאט
120	ג. פונקען
121	ד. דער וואָס געדענקט
122	ה. דיינע מוליאָרעס
123	ו. אַ גוטע נאַכט
124	ז. ברודער
126	מתנה פון פעלדער
128	צוויי האַרבסטן
129	צו חיפה

אין צוויטיקן רעגן

133	אויף ליבשאַפט פּרעג
134	ווען דו בעסטסט
135	מיר צוויי
139	פאַרנאַכטיקע לויבן
140	געבורט
142	ניסן
143	אין אַזאַ טאָג
144	דו ביסט פּלאַם
145	ווערט די שטוב אַ וואָלד

אין פעלד

146	א. מיט עפל און שוואַלב
147	ב. אין דיין בראשית
148	ג. טרויבן
150	ד. שפעטזומער
152	ה. ערשטע טראָפּנס
154	ו. בינען
155	אין צוויטיקן רעגן

ביכער פון זעלבן מחבר

ל"ן שירים על לייזר ציפרס, פּאָעמע, איבערגעזעצט דורך א. שלאָנסקי 1939
 אין טויער פון טעג, לידער און פּאָעמעס 1947
 אין וואַכיקן ליכט, לידער און פּאָעמעס 1953
 דערשינען אין פּאַרלאַג „ספרית פועלים“

